

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

LISTOPAD 2012

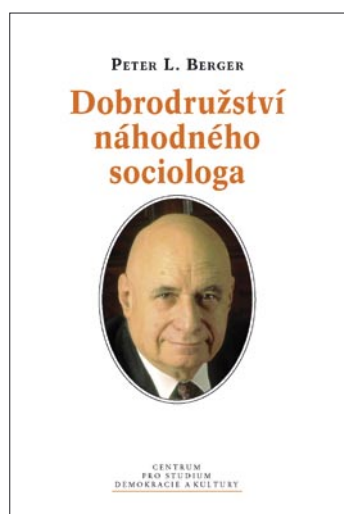
ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA PALIČKOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, LISTOPAD 2012

Z NOVĚJŠÍCH PUBLIKACÍ CDK

PETER L. BERGER

Dobrodružství náhodného sociologa Jak vysvětlit svět, a přitom nenudit

Peter L. Berger, dnes pravděpodobně nejznámější žijící americký sociolog, publikuje knihy o mnoha aspektech sociální vědy od šedesátých let 20. století a některé jeho práce jsou již pokládány za klasické. V těchto vtipných a intelektuálně podnětných vzpomínkách Berger vysvětluje, nejen jak se stal sociálním vědcem, ale vypráví rovněž o nespočtu dobrodružstvích, k nimž toto povolání vedlo. Nejedná se o standardní autobiografii, která by líčila každou událost v Bergerově životě; spíše se zaměřuje na nejdůležitější intelektuální problémy, které motivovaly jeho práci, a na různé lidi a situace, s nimiž se střetával v jejím průběhu. Bergerovy paměti jsou plné pozoruhodných miniatur a rázovitých postav vylíčených živým vypravěčským stylem, často kořeněným humorem, a zprostředkovávají čtenáři vzrušení a překvapení, které může přinášet zkoumání sociálního života.

Váz., 268 str., 349 Kč

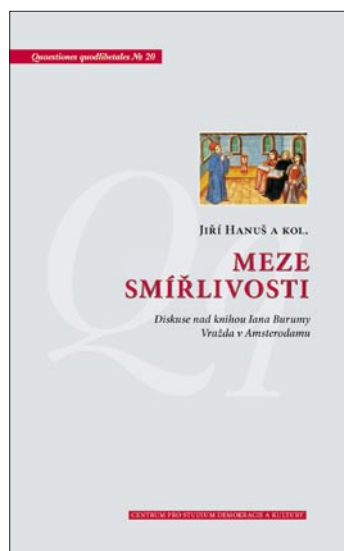
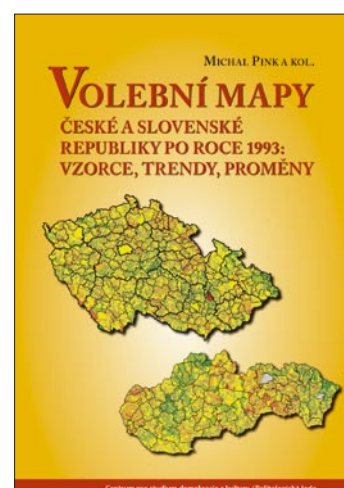
MICHAL PINK A KOL.

Volební mapy České a Slovenské republiky po roce 1993

Vzorce, trendy, proměny

Publikace zkoumá rozložení voličské základny politických stran v České a Slovenské republice po rozpadu společného federálního státu na konci roku 1992. V knize je rozebrána stabilita a změna voličského chování z prostorového hlediska nejen v parlamentních volbách, ale i v dalších typech volebních soutěží, které se v obou republikách postupně etablovaly. Pro možné vysvětlení jednotlivých odlišností je volební podpora srovnávána s hodnotami, jež charakterizují socioekonomické vlastnosti společnosti, jako je kupní síla obyvatel uvedená na úroveň obcí, nezaměstnanost, velikost sídla a další proměnné. Publikace navazuje na předchozí práce pojednávající o této tematice a rozšiřuje současný stav poznání o aktuální výsledky do roku 2010. Jde tedy o originální srovnávací studii dvou relativně podobných zemí střední Evropy.

Brož., 264 str., 269 Kč

JIŘÍ HANUŠ A KOL.

Meze smířlivosti

Diskuse nad knihou Iana Burumy *Vražda v Amsterdamu*

Holandan Ian Buruma patří mezi autory, kteří se zabývají zásadními náboženskými a kulturními problémy dneška. Jeho kniha *Vražda v Amsterdamu* s podtitulem *Smrt Thea van Gogha a meze smířlivosti* (česky vyšla v nakl. Academia, Praha 2010), vyvolala prudkou diskusi v západní Evropě i ve Spojených státech, kde autor působí jako univerzitní profesor. V tomto svazku edice *Quaestiones quodlibetales* naleznete tuzemskou debatu nad Burumovou knihou, kterou tvoří kromě rozboru samotného díla také širší komentáře k problémům náboženské tolerance, k teorii multi-kulturalismu a k sociálně-náboženským změnám evropských společností na počátku 21. století.

Brož., 104 str., 159 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

DAVID MARSH

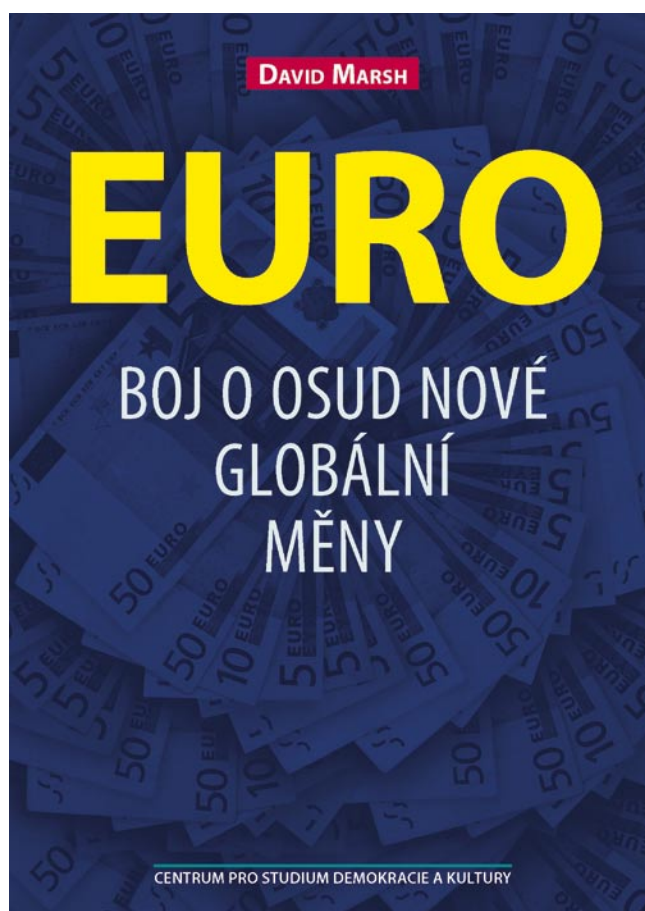
Euro

Boj o osud nové globální měny

Knih Euro Davida Marshe je strhujícím příběhem projektu hospodářské a měnové unie. Autor bez příkras popisuje trnitou cestu společné evropské měny od vize k realitě a vysvětluje, proč se euro začalo záhy po svém zavedení hroutit, proč měnovou unii zachvátila dluhová krize a proč se začala utápět v hořkých vnitřních konfliktech. David Marsh tvrdí, že euro se ve stávající podobě udrží nad vodou jen za cenu silících rozporů mezi politiky a voliči. Právě oni ponесou náklady všech špatných rozhodnutí, která dnes hospodářskou a měnovou unii táhnou ke dnu.

George Soros o knize řekl: „Je to politický thriller: obchody a jednání, která stojí za měnou, jež byla vytvořena nejen jako finanční nástroj, ale i jako způsob překonání staletí sporů. Každý, kdo se zajímá o evropskou politiku, ekonomiku a o to, jakou roli má Evropa ve světě zaujímat, si knihu užije.“ Časopis The Economist knihu označil za „nepostradatelný průvodce monetární politikou“.

Brož., 492 str., 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Paličková

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vzdělávání a výzkum	23
PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2012	8	ITRE schválil nový rámcový program pro výzkum Horizont 2020	23
Energetika	8	Zaměstnanost a sociální věci	24
EK vydala sdělení hodnotící dosavadní pokrok v budování jednotného energetického trhu	8	EMPL chce, aby evropský globalizační fond fungoval i po roce 2013	24
EP přijal dvě usnesení o těžbě břidlicového plynu	9	Komise chce 40% zastoupení žen v řídicích orgánech firem	25
Hospodářská a měnová unie	11	EP a Rada se shodují na další regulaci ratingových agentur	26
Eurozóna uvolní Řecku do konce roku 43,7 mld. €	11	Zemědělství	27
Roční analýza růstu 2013 uveřejněna	13	Rada opět debatovala o reformě SZP	27
Komise navrhla plán na vytvoření skutečné hospodářské unie	14	VE ZKRATCE...	30
ECON hlasoval o jednotném mechanismu dohledu a potenciálním vzniku bankovní unie	16	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	38
Institucionální záležitosti	17	VYBRANÉ STATISTICKÉ ÚDAJE EUROSTAT ZVEŘEJNĚNÉ V LISTOPADU 2012	40
EK vydala nový návrh rozpočtu na rok 2013	17	VEŘEJNÉ KONZULTACE V PROSINCI 2012	41
Mimořádný summit věnovaný finanční perspektivě 2014–2020 skočil neúspěchem	19	KALENDÁŘ NA PROSINEC 2012	42
Regionální politika	21	SEZNAM ZKRATEK	43
Rada GAC přijala čtvrtý částečný obecný přístup ve věci kohezní politiky	21	SLOVNÍČEK	45
Vnitřní trh	22	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	48
Plénum EP stvrdilo kompromis o nových bezpečnostních a emisních standardech pro motocykly	22		

STALO SE...

Výbor EMPL 6. 11. 2012 schválil zprávu Marian Harkin týkající se fungování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) v období 2014–2020 (více v příspěvku **EMPL chce, aby evropský globalizační fond fungoval i po roce 2013**).

V listopadu 2012 ztroskotalo dohodovací řízení mezi zástupci Rady a EP, které bylo svoláno ve věci nového rozpočtu na rok 2013. Jednání totiž byla propojena s otázkou změn ve stávajícím rozpočtu na rok 2012, které se mj. týkaly dodatečných prostředků pro program Erasmus, kohezní politiku, rozvoj venkova a na podporu vědy a výzkumu. Dohodovacímu výboru se nepodařilo dospět k výsledku ani po odkladu závěrečného jednání na 13. 11. 2012, kdy byla poslední možnost pro dosažení kompromisu. Podle pravidel spolurozhodovacího procesu tedy musela EK předložit nový návrh rozpočtu (více v příspěvku **EK vydala nový návrh rozpočtu na rok 2013**).

Komisařka Viviane Reding 14. 11. 2012 prezentovala kontroverzní návrh Komise mající do roku 2020 zajistit 40% zastoupení žen v řídicích orgánech firem (více v příspěvku **Komise chce 40% zastoupení žen v řídicích orgánech firem**).

EK 15. 11. 2012 zveřejnila sdělení hodnotící momentální stav, v němž se nachází proces budování jednotného trhu s energiemi v EU. Sdělení konstatovalo, že řada členských států zaostává v implementaci příslušných legislativních opatření. Další úsilí je podle něho nutné v takových oblastech, jako je ochrana spotřebitele, vymáhání již existujících legislativních pravidel a investice do modernizace energetické infrastruktury (více v příspěvku **EK vydala sdělení hodnotící dosavadní pokrok v budování jednotného energetického trhu**).

Plénium EP 20. 11. 2012 stvrdilo kompromis týkající se zpřísnění bezpečnostních a emisních standardů pro motocykly. Výsledkem by mělo být např. to, že všechny motocykly nad 125 cm³ budou muset být vybaveny systémem ABS (více v příspěvku **Plénium EP stvrdilo kompromis o nových bezpečnostních a emisních standardech pro motocykly**).

Rada GAC přijala 20. 11. 2012 další postoj k nové koncepci regionální politiky pro období 2014–2020. O rozpočtu pak jednala Evropská rada v rámci negociací víceleté finanční perspektivy (FP) na summitu 22.–23. 11. 2012 (více v příspěvku **Rada GAC přijala čtvrtý částečný obecný přístup ve věci kohezní politiky**).

Ve dnech 22.–23. 11. 2012 byl svolán mimořádný summit za účelem vyřešení některých sporných otázek týkajících se především výdajové stránky finanční perspektivy 2014–2020. Summitu předcházelo zveřejnění kompromisní verze „jednací osnovy“, kterou vytvořilo kyperské předsednictví. Ta počítala s významnými úsporami, a to ve všech rozpočtových položkách. Jednání nakonec konkrétní výsledky nepřineslo. Výsledkem bylo pouze krátké prohlášení členských států EU, které vyzvalo předsedy ER a EK k pokračování v další práci za účelem nalezení konsensu (více v příspěvku **Mimořádný summit věnovaný finanční perspektivě 2014–2020 skočil neúspěchem**).

Po několika jednáních se zástupci eurozóny a MMF 27. 11. 2012 shodli na politické dohodě týkající se udržitelnosti řeckého dluhu a uvolnili slibované finanční prostředky ve výši 43,7 mld. €, které budou k dispozici do konce roku 2012 a začátkem roku 2013 (více v příspěvku **Eurozóna uvolní Řecku do konce roku 43,7 mld. €**).

Zástupci EP, Rady a Komise dospěli 27. 11. 2012 ke kompromisu stran návrhů týkajících se další regulace působení ratingových agentur v EU (více v příspěvku **EP a Rada se shodují na další regulaci ratingových agentur**).

Výbor ITRE 28. 11. 2012 podpořil 6 legislativních návrhů programu Horizont 2020, který má podpořit investice do výzkumu a inovací v EU a nahradit platný 7. rámcový program (více v příspěvku **ITRE schválil nový rámcový program pro výzkum Horizont 2020**).

Komise 28. 11. 2012 přijala roční analýzu růstu pro rok 2013 stanovující 5 hlavních priorit, které mají členské státy vyvést z krize a obnovit hospodářský růst. Roční analýza růstu zahajuje nový evropský semestr (více v příspěvku **Roční analýza růstu 2013 uveřejněna**).

Komise 28. 11. 2012 představila plán na prohloubení HMU, a tedy na vytvoření „skutečné HMU“. Opatření povedou k posílení tzv. dvourychlostní Evropy, jsou ale podle předsedy Komise Josého

Barrosa nezbytná (více v příspěvku **Komise navrhla plán na vytvoření „skutečné hospodářské unie“**).

Výbor ECON 29. 11. 2012 hlasoval o 2 zprávách (Marianne Thyssen a Svena Giegolda) týkajících se vzniku jednotného mechanismu dohledu a – v delším časovém horizontu – také bankovní unie (více v příspěvku **ECON hlasoval o jednotném mechanismu dohledu a potenciálním vzniku bankovní unie**).

PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2012

ENERGETIKA

EK vydala sdělení hodnotící dosavadní pokrok v budování jednotného energetického trhu

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Zajistit fungování vnitřního trhu s energií (COM(2012)663)

EK 15. 11. 2012 zveřejnila [sdělení](#) hodnotící momentální stav, v němž se nachází proces budování jednotného trhu s energiemi v EU. Sdělení konstatovalo, že řada členských států zaostává v implementaci příslušných legislativních opatření. Další úsilí je podle něho nutné v takových oblastech, jako je ochrana spotřebitele, vymáhání již existujících legislativních pravidel a investice do modernizace energetické infrastruktury.

Kontext

V roce 2009 byl přijat tzv. třetí liberalizační balík, který se týká dobudování vnitřního trhu s plynem a elektřinou v EU.

Součástí balíku jsou nová směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, nová směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem, novelizace do té doby platného nařízení o podmínkách přístupu do sítí pro přeshraniční obchod s elektřinou, změna nařízení o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a dále nařízení zřizující Agenturu pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER). K hlavním inovacím balíku náleží tzv. unbundling, tedy oddělení činností týkajících se výroby a dodávek na trzích s plynem a elektřinou od činností týkajících se přenosových sítí (cílem je zamezit hegemónní pozici některých silných společností na energetických trzích ovládajících jak produkci, tak dodávky a distribuci energií koncovým zákazníkům). K deklarovaným cílům legislativy dále náleží zajištění nezávislosti národních regulačních orgánů, ochrana spotřebitele a v neposlední řadě i skutečná integrace energetických trhů, která je spojena také s otázkou energetické bezpečnosti (především v případě trhu s plynem).

Na [zasedání](#) Evropské rady v únoru 2011, které bylo mj. věnováno především tématu energetické politiky EU, vyzvali zástupci hlav států a vlád k tomu, aby do roku 2014 došlo k dokončení vnitřního trhu s energiemi v EU, což s sebou přirozeně nese i nutnost implementace uvedených legislativních opatření (více v příspěvku „Původní cíle Evropské rady? Energetika a inovace“, [Monitoring únor 2011](#)).

Obsah

Sdělení především jmenuje důvody, proč je třeba zajistit efektivitu, propojení a transparentní fungování vnitřního trhu s energií, jaké výhody z toho plynou pro koncové zákazníky, tedy průmyslové podniky i domácnosti z hlediska zajištění energetické bezpečnosti ve smyslu zabezpečení spolehlivých dodávek energie za přijatelnou cenu. EK ovšem dlouhodobě [konstatuje](#), že řada členských států prozatím zaostává v úplné implementaci legislativních opatření liberalizačního balíku (ČR se to netýká), takže cílem sdělení je především přimět tyto státy ke zvýšenému úsilí při provádění a uplatňování této legislativy (lhůta pro implementaci vypršela v březnu 2011).

Dalším z cílů je posílení práv spotřebitelů.

Podle Komise by se do vnitrostátní legislativy měla více promítnout práva spotřebitelů zakotvená v legislativních předpisech EU. Vnitrostátní předpisy by např. měly zajistit spotřebitelům právo na výměnu dodavatele během 3 týdnů bez finančních nákladů, což by podle EK mělo umožňovat spotřebitelům snadněji přecházet např. na levnější sazby za elektřinu.

EK dále dlouhodobě prosazuje zavádění tzv. inteligentních měřičů, které by měly spotřebiteli umožnit lépe regulovat spotřebu a přimět ho k přemýšlení o úsporách za energie. Prodejcům a distributorům energií potom EK doporučuje, aby jasněji prezentovali své nabídky, včetně cen a sazeb.

EK také zmínila skutečnost, že 9 členských států, mezi nimi i ČR (a dále např. Velká Británie, Německo, Švédsko, Rakousko či Nizozemsko), nemá zavedeno regulované maloobchodní ceny energií. Podle EK by tímto způsobem mělo postu-

povat více členských států, státem regulované ceny totiž zbytečně deformují energetický trh a možnost producentů nabízet výhodnější nabídky. Spotřebitel tak podle EK získá mylný dojem ochrany, pokud jde o vývoj cen energií, což jej vede k pasivnímu chování, pokud se jedná o výběr dodavatele, a ve výsledku to má podle EK neblahé důsledky i v oblasti energetické účinnosti, energetických úspor, dalších investic a větší konkurence v odvětví. Regulované ceny navíc podle EK vedou k zadlužování státu, které zpětně dopadá na daňové poplatníky.

EK ve svém sdělení dále varovala před předčasným zaváděním a špatnou koncepcí tzv. kapacitních mechanismů v oblasti výroby elektřiny.

Kapacitní mechanismy do značné míry souvisejí s výrobou elektřiny z OZE a s problémy takovéto produkce. Účelem těchto mechanismů má být zajištění dostatečné výrobní kapacity v době, kdy není možné zajistit produkci elektřiny z proměnlivých zdrojů, jakými jsou větrná nebo solární energie. Členské státy, které se s tímto problémem potýkají, jej často řeší tak, že nabízejí podporu výrobcům energií za to, že budou udržovat volné výrobní kapacity. EK v tomto postupu vidí často nežádoucí zásahy státu na národní úrovni; stát by podle Komise měl v takovém případě dát přednost „evropskému řešení“ před intervencí na úrovni národního trhu. V opačném případě podle EK vede zavedení špatně koncipovaných kapacitních mechanismů k roztržnění vnitřního trhu a způsobuje investiční překážky.

K posílení efektivity vnitřního trhu mají dále sloužit nové pokyny týkající se systémů podpory pro OZE, které má EK předložit v blízké době.

Postoj ČR

V případě ČR [zpráva](#) sice, jak již bylo výše zmíněno, pozitivně konstatovala provedenou implementaci třetího liberalizačního balíku, zmínila však i několik doporučení. V případě elektřiny EK konstatovala, že ČR sice disponuje nejvyšší kapacitou propojení v rámci celého regionu střední a východní Evropy, problémy má však s kapacitou přenosových sítí.

Zpráva zmiňuje známé problémy týkající se přenosu elektřiny vyráběné především v Německu za využití OZE, která je ve špičkách pouštěna do přenosové sítě Polska a ČR a tuzemskou přenosovou soustavu tak významným způsobem zatěžuje. EK si je tohoto problému vědoma, apeluje ale na ČR, aby situaci řešila ve spolupráci se sousedními státy. Řešením může být instalace finančně nákladných hraničních transformátorů, ale také zavedení ochranných opatření, což by samozřejmě EK za pozitivní řešení nepovažovala. Pravdou ovšem je, že v průběhu roku 2012 takové řešení již zvažovala polská strana.

V případě plynu zpráva konstatovala, že by ČR měla dále pokračovat v diverzifikaci zdrojů.

ČR vedle ruského plynu získává cca 25–30 % dodávek na základě kontraktů s norskými společnostmi, zde je však třeba podotknout, že fyzicky se jedná o „norský plyn“ pouze v případě krizových situací, jako byla ta, která nastala v souvislosti s rusko-ukrajinskými sporem na počátku roku 2009. Za normálních okolností je do české přenosové soustavy dodáván ruský plyn, který je za norský na trzích swapován, „vyměňován“. Kromě toho má ČR vybudováním přípojky Gazela v brzké budoucnosti získat možnost importovat ruský plyn nejen stávající cestou prostřednictvím tranzitních plynovodů dodávajících tuto surovinu z Ruska přes území Ukrajiny, ale také s využitím nově vybudovaného rusko-německého plynovodu Nord Stream. Zde je však třeba zdůraznit, že se nejedná o diverzifikaci zdroje (stále půjde o ruský plyn), ale spíše o diverzifikaci trasy pro dovoz plynu.

Zpráva EK dále kvitovala, že v průběhu roku 2011 došlo na některých hlavních plynovodech k instalaci zařízení pro reverzní, obousměrný tok plynu, což je další krok k zajištění větší propojenosti plynárenských soustav.

Podle EK by bylo dobré pokračovat v této instalaci jak v rámci existující, tak plánované infrastruktury.

Další vývoj

Jak je zřejmé z obsahu sdělení, jeho cílem nebylo navrhnout konkrétní legislativní opatření, spíše zhodnotit stav implementace platné legislativy a „přípravit půdu“ pro další kroky EK.

Očekávat lze větší aktivitu v oblasti řízení pro neplnění povinnosti u ESD. EK ale také avizovala další kroky v oblasti posilování práv spotřebitelů a nové pokyny týkající se systémů podpory pro OZE. Tyto kroky lze očekávat v roce 2013 vzhledem k deklarovanému cíli dokončení vnitřního trhu s energiemi do roku 2014.

EP přijal dvě usnesení o těžbě břidlicového plynu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2012 o průmyslových, energetických a ostatních hlediscích břidlicového plynu a ropy
Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2012 o dopadech těžby břidlicového plynu a břidličné ropy na životní prostředí

EP se na plenárním zasedání 21. 11. 2012 zabýval otázkou možné těžby břidlicového plynu v EU. Věnoval této otázce 2 usnesení, která jsou sice nelegislativního charakteru, mohou však naznačovat, jakým směrem se v EU bude

uvažování o využívání tohoto zdroje ubírat. EP podle očekávání vyzval k tomu, aby výzkumné práce, které jsou v některých členských státech podnikány, byly současně podpořeny „robustními regulacemi“. Zároveň však deklaruje, že rozhodnutí, zda břidlicový plyn těžit, nebo ne, by mělo být věcí rozhodnutí každého členského státu.

Členské státy by podle EP měly být mimořádně opatrné, pokud jde o povolování průzkumu v oblasti nekonvenční těžby energetických surovin vzhledem k pokračujícím analýzám tohoto problému.

Kontext

Otázkou možnosti těžby nekonvenčního plynu v členských státech EU se dosud zabývala především EK, která publikovala několik studií na toto téma. Naposledy vydala 3 studie v září 2012, které byly věnovány především tématu plynu z břidlic. Klíčovými otázkami byly především otázka vlivu využívání těžby nových energetických surovin na energetické trhy, ale také široce diskutovaná otázka vlivů produkce břidlicového plynu na životní prostředí.

EK se v těchto studiích zabývala především potenciálními dopady těžby břidlicového plynu na klima a možnými riziky, které představuje především způsob těžby (tzv. frakování či hydraulické štěpení) na lidské zdraví a životní prostředí obecně.

Studie zaměřená na dopady ekonomického charakteru, která se zabývala především potenciálním vývojem na energetickém trhu, čerpala zejm. z dostupných zkušeností, které s těžbou břidlicového plynu učinily USA.

Dopady poměrně masivní těžby tohoto plynu, která v posledních letech učinila z USA jednoho z největších světových producentů plynu (v roce 2010 dokonce v žebříčcích vydávaných IEA USA předstihly Rusko), na situaci na světovém trhu s plynem nejsou zanedbatelné. Podle studie s názvem „Nekonvenční plyn: Potenciální dopady na energetickém trhu EU“ vedla americká těžba nekonvenčního plynu především ke zvýšení nabídky LNG na globálním trhu s plynem, což vyvolalo jednak tlaky na světové ceny plynu na spotovém trhu, což nepřímo ovlivnilo ceny plynu také v EU, jednak zvýšilo možnosti nabídky zdrojů plynu pro spotřebitele, kteří usilují od diverzifikaci těchto zdrojů.

Studie zabývající se potenciálními dopady těžby břidlicového plynu v EU na klima dokládá, že tato produkce zatěžuje klima emisemi skleníkových plynů více nežli konvenční produkce plynu, ale paradoxně méně nežli dovoz plynu ze třetích zemí (samozřejmě jen za podmínky, jsou-li řádně dodržovány produkční postupy).

Důvodem je podle studie produkce emisí spojená s transportem plynu na delší vzdálenosti, a to jak prostřednictvím plynovodů, tak ve formě LNG.

Studie zabývající se environmentálními dopady těžby břidlicového plynu podle očekávání naznačila, že tento způsob těžby obecně zatěžuje životní prostředí více nežli konvenční způsob těžby.

Důvodem je především riziko kontaminace povrchových i podzemních vod, byť zastánci těžby zdůrazňují skutečnost, že těžba probíhá prostřednictvím hloubkových vrtů, zatímco zdroje pitné vody leží mnohem blíže povrchu. Studie hovoří také o emisích ohrožujících kvalitu ovzduší a o nadměrném hluku spojeném s těžbou. Upozorňuje také na extenzivní charakter těžby, která probíhá na rozsáhlejších plochách, rizika spojená s narušením biologické rozmanitosti v okolí a se zvýšenou dopravou v okolí těžby.

Ze studií tedy vyplývá, že nejproblematictější se prozatím jeví dopady možné těžby na životní prostředí, čehož využívají především odpůrci této těžby.

Na druhé straně i zmíněná usnesení EP konstatují, že v budoucnosti EU bude muset řešit problém spojený s tím, že na jedné straně domácí produkce plynu bude klesat, poptávka po něm však bude stoupat. Do roku 2035 by tak při současném trendu měl (podle usnesení EP) dovoz dosáhnout 450 miliard m³ plynu, což samozřejmě staví EU před dilema ohledně zajištění energetické bezpečnosti. Je otázkou, zda je tato situace řešitelná pouze za využití problematických OZE či stimulací energetických úspor, anebo by EU měla uvažovat i o dosud nevyužitých vlastních zdrojích fosilních paliv.

Obsah

Usnesení EP připravené zpravodajem Nikim Tzavelou v rámci výboru ITRE vyzvalo k „robustní regulaci“, která by měla doprovázet veškeré aktivity týkající se břidlicového plynu, tedy nejen jeho těžbu, i když právě těžba hydraulickým štěpením by v tomto směru měla být podřízena co nejprísnejšímu režimu. K dosažení co nejvyšších bezpečnostních standardů je nutné při těžbě plynu využívat nejlepší dostupnou techniku, pokud možno co nejšetrnější k životnímu prostředí. Co je ale důležité, usnesení současně deklaruje, že každý členský stát má mít právo se rozhodnout, zda tento plyn bude, nebo nebude těžit.

Vedle vysokých požadavků na ochranu životního prostředí při potenciální těžbě usnesení zároveň připomíná, že v příslušných případech budou potřebné i významné investice do infrastruktury, přičemž náklady by měl nést těžbařský průmysl. Usnesení připravené výborem ITRE bylo přijato 492 hlasy, 129 poslanců hlasovalo proti, 13 se jich hlasování zdrželo.

Druhé [usnesení](#) bylo připraveno na základě [zprávy](#) poslance Boguslawa Sonika z výboru ENVI. Na tomto místě je možné připomenout, že Polsko je jedním z členských států EU, který velmi vážně uvažuje o zahájení těžby břidlicového plynu a podniká v tomto směru významné kroky, včetně přidělení licencí zahraničním společnostem, které disponují potřebnými technologiemi.

Sonikova zpráva se vyjadřovala k dosavadním závěrům EK, podle kterých jsou stávající legislativní normy EU ve vztahu k procesům vydávání licencí, průzkumu a raným fázím produkce břidlicového plynu prozatím dostačující. Zpráva naproti tomu konstatuje, že vzhledem k plánovanému rozvoji průzkumu nalezišť nekonvenčního plynu by bylo na místě provedení důkladné analýzy dosavadní legislativy a důkladné zvážení toho, zda není potřeba nový regulační systém na úrovni EU.

Zatímco tedy první usnesení vyzývá k robustní regulaci a maximální opatrnosti na národní úrovni, deklaruje však přitom výsostné právo členských zemí rozhodovat o vlastní těžbě, druhé usnesení zkoumá možnost, zda by přece jen nemělo dojít k výraznější regulaci těchto aktivit také na úrovni EU.

Usnesení na základě Sonikovy zprávy se věnuje především problému možné kontaminace vod a nadměrného využívání vody při hydraulickém štěpení. Těžbu frakováním by proto podle něho měly vždy doprovázet přesné plány na využívání vody, na niž je tento způsob těžby poměrně náročný, stejně jako plány na recyklaci použité vody (do vrtů se totiž při těžbě pod velkým tlakem vstříkují značné množství vody s obsahem písku a speciálních chemických látek). Těžařské společnosti by také vždy měly deklarovat, jaké chemikálie k frakování budou používat, aby nedošlo ke střetu např. s legislativou EU, která upravuje autorizaci chemických látek povolených na unijním trhu. Usnesení bylo přijato 562 hlasy, 86 poslanců hlasovalo proti, 43 se jich zdrželo hlasování.

V průběhu projednávání obou usnesení se několik poslanců pocházejících z různých frakcí EU pokusilo do konečného znění usnesení vpravit pozměňovací návrh vyzývající členské státy, aby na území EU zamezily autorizaci veškeré nové těžby frakováním (nad rámec již udělených licencí), tento pozměňovací návrh byl však zamítnut, a to 391 hlasem, 262 poslanců návrh podpořilo a 37 poslanců se hlasování zdrželo.

Další vývoj

Obě usnesení jsou nelegislativního charakteru, EP jimi tedy spíše indikuje, jak by mohl hlasovat v případě, pokud by byly projednávány skutečné návrhy týkající se parametrů těžby nekonvenčního

plynu a její regulace na úrovni EU. V rámci EU se podle dosavadních [odhadů](#), které jsou však neustále zpřesňovány a přehodnocovány, nacházejí největší ložiska břidlicového plynu ve Švédsku, Polsku a Rakousku, možnosti jsou ale i v Německu a Nizozemsku, Velká Británie uvažuje především o off-shore těžbě nekonvenčního plynu.

Zatímco např. Polsko již podniká konkrétní kroky nejen ve směru průzkumu, ale i potenciální budoucí těžby nekonvenčního plynu, některé členské státy, na jejichž území byla též zjištěna potenciální ložiska, naopak podnikly i legislativní kroky dočasně zamezující nejen těžbě, ale i případnému průzkumu. Stalo se tak např. ve Francii nebo v Bulharsku. Otázka možné těžby je diskutována i v ČR a vyvolává řadu kontroverzí.

Problematika je zatížena značným působením lobbistických tlaků, v případě odpůrců těžby se hovoří nejen o environmentálních zájmech, ale např. o zájmech jaderné lobby ve Francii či významných dodavatelů zemního plynu ze třetích zemí (především jde o zájmy ruských společností). Každopádně se jedná o otázku spornou, a to i vzhledem k hustému osídlení v EU, které vytváří situaci, jež zdaleka není srovnatelná se situací v USA, které se staly v těžbě nekonvenčního plynu v celosvětovém měřítku do určité míry šampiony. Americké producentské společnosti dokonce do budoucna stále více uvažují o vývozu tohoto plynu ve formě LNG. Je proto otázkou, zda některé členské země EU v budoucnosti nedají před vlastní produkcí přednost spíše diverzifikaci dovozu o další možný zdroj.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Eurozóna uvolní Řecku do konce roku 43,7 mld. €

Eurogroup statement on Greece, 27. 11. 2012

Po několika jednáních se zástupci eurozóny a MMF 27. 11. 2012 shodli na politické dohodě týkající se udržitelnosti řeckého dluhu a uvolnili slibované finanční prostředky ve výši 43,7 mld. €, které budou k dispozici do konce roku 2012 a začátkem roku 2013.

Kontext

Řecko je již 6 let v recesi a výkonnost jeho ekonomiky je -25 % oproti roku 2007. Očekává se, že jeho zadluženost v roce 2013 stoupne na 190 % HDP (v roce 2007 to bylo 115 % HDP). Řecko od roku 2010 dostává pomoc z EU, resp. eurozóny. V roce 2012 to je druhý balík pomoci (více v příspěvku „Druhý záchranný balík Řecku

a další otázky krize eura“, [Monitoring březen 2012](#)). Jednou z podmínek záchranného fondu EU je, že země sníží svůj dluh do roku 2020 na 120% HDP. To je podle mnoha studií a analýz bez další podpory ze strany EU nereálné. Proto eurozóna navrhuje prodloužit tuto lhůtu do roku 2022. Řecko už příští rok bude v primárním přebytku, jeho příjmy tedy dokážou pokrýt chod a výdaje státu, nebude však mít na placení dluhů. Způsobů, jak dostat dluh pod kontrolu, je několik – od škrtů výdajů samotnými Řeky, přes odepsání dluhu soukromými i veřejnými věřiteli, po snížení úrokové sazby úvěrů. Prodloužení lhůty odmítá MMF, odpis pohledávek států zase vlády.

Obsah

Řecký parlament přijal 7. a 11. 11. 2012 balík reformních opatření stejně jako rozpočet na rok 2013 a fiskální strategii na období 2013–2016. Eurozóna kroky Řecka vítá a tzv. trojka (zástupci Komise, ECB a MMF) podala pozitivní zprávu o vývoji v zemi. Eurozóna vyzvala Řecko, aby dokončilo přijímání zbývajících opatření, a mohlo tak získat další přislíbené prostředky, na které čeká. Jedná se o částku z druhého programu pomoci Řecku (viz Tabulka 1 a Tabulka 3).

Ministři financí eurozóny měli uvolnit prostředky po zasedání 20. 11. 2012, jehož se účastnil i MMF. Finanční pomoc ve výši 31,5 mld. € (zmrazenou od června 2012) mělo Řecko dostat

Tabulka 1: Dosavadní pomoc krachujícím státům eurozóny (k 30. 11. 2012; v mld. €)

Stát	Čerpání	Celkem	EFSM	EFSF	Bilaterální půjčky států eurozóny	MMF	Vlastní prostředky	Potvrzení půjčky
Stát	Čerpání	Celkem	EFSM	EFSF	Bilaterální půjčky států eurozóny	MMF	Vlastní prostředky	Potvrzení půjčky
Řecko (1. program)	od 2010	110	-	-	80*	30	-	květen 2010
Řecko (2. program)	2012–2014	164,5	-	144,7	-	19,8 (z 28***)	privatizace, škrtý ap.	březen 2012
Irsko	2010–2013, splatnost v průměru 12,5 let	85	22,5	17,7	4,8**	22,5	17,5	prosinec 2010
Portugalsko	2011–2014, splatnost v průměru 12,5 let	78	26	26	-	26	škrtý	květen 2011

Zdroj: Komise

Poznámky: * země eurozóny s výjimkou Slovenska, ** Dánsko, Švédsko, Velká Británie, *** V březnu 2012 schválena půjčka 28 mld. €

Tabulka 2: Výplata pomoci Irsku a Portugalsku (v mld. €)

Irsko	EFSM: do října 2012 vyplaceno 21,7 EFSF: do července 2012 vyplaceno 12,1 (+ bilaterální půjčky od Velké Británie, Dánska, Švédska) MMF: do října 2012 vyplaceno 19,1
Portugalsko	EFSM: do října 2012 vyplaceno 22,1 EFSF: do září 2012 vyplaceno 17,4 MMF: do září 2012 vyplaceno 21,1

Zdroj: Komise

Tabulka 3: Výplata prvního a druhého programu pomoci Řecku (v mld. €)

Program	Platby	Období	Eurozóna/EFSF	MMF	Celkem
Greek loan facility (1. program)	6 plateb	květen 2010–prosinec 2011	52,9	20,1	73
Second Economic Adjustment Programme for Greece (2. program)	7 plateb	březen–červen 2012	74	1,6	75,6

Zdroj: Komise

do 5. 12. 2012 (celkem se jedná o 43,7 mld. € k vyplacení z nástroje EFSF do konce roku 2012). Ministři [eurozóny](#) ve však 20. 11. 2012 na společném postupu nedohodli, a to podle vlastních slov „z technických důvodů“.

Jednání pokračovala 26. 11. 2012. Představitelé eurozóny a MMF jednali zejména o možnostech, jak snížit řecký dluh ze současných 190% HDP na 120% HDP v příštích 8–10 letech a jak zmenšit miliardovou díru v rozpočtu země, kterou zhoršila recese a politický vývoj. Cílem dohody byla zejm. „udržitelost dluhu“. Zástupci eurozóny a MMF dospěli k následujícímu. Až Řecko dosáhne primárního přebytku ve výši 4,5% HDP (mělo by se tak stát v období 2014–2016),

1. bude mu u bilaterálních půjček snížena úroková sazba EURIBOR na 0,5% (nyní je to 1,5%);
2. o deset bazických bodů se mu sníží poplatky za půjčky z EFSF a jejich splatnost se prodlouží z 15 na 30 let, Řecko navíc získá 10letý odklad platby úroků;
3. sníží státní dluh do roku 2020 na úroveň 124% HDP, do roku 2022 pod 110% HDP;
4. získá 43,7 mld. € (což je asi 20% HDP): 23,8 mld. € v rámci dluhopisů EFSF k rekapitalizaci bank by mělo být k dispozici již v prosinci 2012 (více v příspěvku „Napětí v eurozóně nepolevuje“, Monitoring říjen 2012), 10,6 mld. € na financování rozpočtu (platy státních zaměstnanců, důchody, sociální dávky) a zbylých 9,3 mld. € by mělo být vyplaceno ve 3 splátkách v prvním čtvrtletí roku 2013;
5. dostane zpět 11 mld. € (zisky za zlevněné řecké dluhopisy ze sekundárních trhů, které získala ECB a poté je přerozdělila národním centrálním bankám);
6. eurozóna bude Řecku financovat (asi 10 mld. €), aby si odkoupilo zpět státní dluhopisy od soukromých investorů za 35 centů za euro (prodej dluhopisů by měl být dobrovolný, předpokládá se, že se tím sníží dluh země o 30 mld. €; soukromí investoři Řecku již část dluhu odpustili /více v příspěvku „Zrodila se smlouva o fiskální unii“, Monitoring leden 2012)/; po restrukturalizaci zůstávají v rukou soukromých věřitelů řecké státní dluhopisy za zhruba 60 mld. €, což odpovídá zhruba 30% řeckého HDP; zbytek dluhopisů drží státy).

Tabulka 4: Odpis řeckého dluhu (dosud provedená výměna dluhopisů soukromých investorů; v mld. €)

Celkem k výměně	Vyměněno
205,6	197 (95,7%)

MMF půjčuje Řecku asi třetinu z výše uvedené sumy. Výplatu podmiňuje zahájením zpětného nákupu dluhopisů Řecka (viz výše).

Během jednání o řeckém dluhu MMF i ECB prohlásily, že by země EU měly souhlasit s odpisem 50% půjček, které Řecku poskytly. Jedná se o tzv. zapojení oficiálního sektoru (Official Sector Involvement, OSI). ECB vlastní dluhopisy Řecka v hodnotě 40–60 mld. €. Německo a další země (např. Nizozemsko, Slovensko a Finsko) argumentují, že daný krok by byl proti smlouvám EU i národní legislativě; státy by současně poskytly půjčky a zároveň utrpěly ztráty. Je pravděpodobné, že Řecko se odpisu dočká až v příštích letech poté, co provede všechny patřičné reformy.

Současnou podobu pomoci schválil 30. 11. 2012 německý parlament. Schvalování bylo považováno za test postavení kancléřky Angely Merkelové před volbami v září 2013.

Další vývoj

Výše uvedená dohoda ministrů eurozóny bude formálně stvrzena do 13. 12. 2012. Poté ji schválí také parlamenty států eurozóny.

Podle mnoha pozorovatelů je pravděpodobné, že se státy eurozóny domluví na způsobu, jak financovat dluhovou díru v rozpočtu Řecka do roku 2014, kdy program pomoci oficiálně končí. Plán na restrukturalizaci dluhu se patrně také tvoří; Angela Merkelová si nemůže ale před parlamentními volbami na podzim 2013 dovolit navrhnout třetí záchranný balík pro Řecko, který by z velké části financovali právě němečtí voliči.

Roční analýza růstu 2013 uveřejněna

Communication from the Commission, Annual Growth Survey 2013 (COM(2012)750)

Komise 28. 11. 2012 přijala [roční analýzu růstu](#) pro rok 2013 stanovující 5 hlavních priorit, které mají členské státy vyvést z krize a obnovit hospodářský růst. Roční analýza růstu zahajuje nový evropský semestr.

Kontext

Od zahájení evropského semestru v roce 2010 byly vydány 3 analýzy růstu. Komise v nich představuje obecné hospodářské a sociální priority. Koordinace má vést k dosažení společných cílů v rámci vlastních rozpočtů, Paktu stability a růstu a strategie Evropa 2020. Analýza platí pro celou EU, ale během semestru bude promítnuta do doporučení pro jednotlivé státy.

Analýza je tvořena 2 dokumenty: [makroekonomickou zprávou](#) a [zprávě o zaměstnanosti](#).

Obsah a sporné body

5 hlavních priorit EU na rok 2013:

1. provádět diferencovanou fiskální konsolidaci, která bude brát ohledy na růst;
2. obnovit běžné úvěrování ekonomiky;
3. podpořit růst a konkurenceschopnost;
4. řešit nezaměstnanost a sociální dopady krize;
5. modernizovat veřejnou správu.

Analýza se věnuje také podpoře mladých lidí při hledání zaměstnání a ochraně nejzranitelnějších osob. Mapuje rovněž fungování vnitřního trhu EU. Analýza na rok 2013 obsahuje vůbec poprvé zprávu o integraci vnitřního trhu. Zpráva ukazuje na nedostatky ve fungování vnitřního trhu. Vývoj obchodu se zbožím a službami je pomalejší v rámci EU než mezi EU a třetími zeměmi. Integrace trhu se službami je pomalejší než integrace trhu se zbožím. Integrace trhů práce sice postupuje, ale je stále v základech. Nejvíce překážek je tradičně v nejzajímavějších oblastech pro růst: služby, doprava, energetika a digitální technologie.

Komise analýzu představila 28. 11. 2012 i v EP. Poslanci Komise kritizovali, že jen opakuje doporučení (škrtky), která se ukázala jako nefunkční. Měla by podle některých poslanců přijít s konkrétními návrhy, jak posílit zaměstnanost a investice. Podle EP by za provádění evropského semestru měli být jeho aktéři odpovědní. Zdůrazňuje také potřebu většího zapojení národních parlamentů.

Další vývoj

Rada bude v různém složení o analýze diskutovat, aby na summitu v březnu 2013 předala členským státům politické pokyny.

Ty je pak začlenění do národních rozpočtových a hospodářských plánů a v dubnu 2013 zašlou Komisi. V červnu 2013 pak budou Komisi vydaná doporučení (vypracovaná na základě analýzy a plánů) přijata Evropskou radou a členské státy je budou moci zahrnout do svých rozpočtů a/nebo právních řádů.

Komise navrhla plán na vytvoření skutečné hospodářské unie

Communication from the Commission.

A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union. Launching a European Debate (COM(2012)777)

Komise 28. 11. 2012 představila plán na prohloubení HMU, a tedy na vytvoření „skutečné HMU“. Opatření povedou k posílení tzv. dvourychlostní Evropy, jsou ale podle předsedy Komise Josého Manuela Barrosa nezbytná.

Kontext

Diskuse o dalším posilování hospodářské správy se vedou od [května 2010](#), kdy Komise předložila návrh strategie pro posilování správy ekonomických záležitostí v Evropě. Na jejím základě byl přijat balík 6 právních aktů (six pack), které vstoupily v platnost v prosinci 2011 (více v příspěvku více v příspěvku „EP a Rada dosáhly kompromisu stran rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2011](#)). V projevu k EP 12. 9. 2012 Barroso volal po federaci národních států. Nejprve je ale podle předsedy Komise nutné vydat se směrem k „hluboké a skutečné hospodářské unii“. K tomu je zapotřebí změna smluv nebo vytvoření smlouvy zcela nové. Již v září 2012 předseda Komise přislíbil, že představí konkrétní návrhy opatření před volbami do EP v roce 2014.

Obsah

V příštích 18 měsících mají být podle Barrosova plánu položeny základy bankovní unie, která počítá s centrálním regulačním orgánem dohlížejícím na obchodování a úvěrovou politiku komerčních bank, se společným garančním fondem, do něhož budou přispívat bankovní domy pro případ, že by se dostaly do problémů, a „finančním nástrojem zaručujícím konvergenci a konkurenceschopnost“, tedy prosazením strukturálních reforem navrhovaných Komisí pro „lepší fungování EU“. Nástroj by měl být oddělen od finanční perspektivy a fungovat na základě smluvních ujednání mezi členskými státy a Komisí. Šéf Komise chce daný finanční instrument „do 5 let“ přebudovat ve společný rozpočet eurozóny financovaný z daní a vyjmutý z rozpočtu unijního.

Komise chce také ve střednědobém horizontu (18 měsíců až 5 let) posílit společné provádění rozpočtové a hospodářské politiky (včetně politiky daňové a politiky zaměstnanosti). Eurozóna by měla v rámci nástroje konvergence vlastní finanční zdroje, což by vyžadovalo změnu smluv.

Komise v dokumentu opět navrhuje zavedení společných dluhopisů, které tentokrát nazývá „eurobills“. Šlo by o krátkodobé dluhopisy (několikaměsíční pokladniční poukázky). S jejich zavedením dlouhodobě nesouhlasí Německo, neboť by se jednalo o společné ručení za dluhy. Mohlo by tak dojít ke zvýšení úroků z německých dluhopisů, které jsou dlouhodobě jedny z nejnižších.

V dlouhodobém horizontu (nad 5 let) by na základě „sdílení suverenity, odpovědnosti a solidarity“ mělo být možné sestavit samostatný rozpočet

eurozóny, který HMU poskytne rozpočtovou kapacitu na podporu členských států zasažených otřesy. Hospodářská a rozpočtová správa by byla integrována, což by umožnilo zavést evropské veřejné dluhopisy, které by zlepšily fungování trhu a měnové politiky, a došlo by tak k završení HMU.

Barroso zdůrazňuje potřebu zavést bankovní unii – společný dohled nad bankami (více v příspěvku „Komise předložila další konkrétní návrhy na vznik bankovní unie“, [Monitoring září 2012](#), a níže).

Zástupci ECB i MMF na konci listopadu 2012 návrhy Komise podpořili s tím, že je potřeba konsolidovat rozpočty členských zemí, a proto co nejdříve zavést bankovní unii, aby se EU ekonomicky stabilizovala. ECB se např. obává toho, že se Francie dostane „na vedlejší kolej“, protože Itálie a Španělsko reformují rychleji. Očekává se také, že ECB ponechá pro rok 2013 úrokové sazby na minimu 0,75 %. Banka je také ochotná intervenovat a nakupovat neomezené množství dluhopisů (např. Španělska; poté, co by oficiálně požádalo o pomoc). Nový šéf Bundesbank však namítá, že ECB již učinila dost

a teď je na členských státech, aby své ekonomiky reformovaly samy.

Podle guvernéra ECB Maria Draghiho (ale i výboru ECON; viz níže) by měla bankovní unie zahrnovat všechny banky, aby nedošlo k fragmentaci sektoru. Podle guvernéra má na současnou krizi vliv i značná disbalance v eurozóně – některé státy jsou jen dlužníky, jiné jen věřiteli. Proti tomuto kroku je opět Německo, podle kterého by se dohled měl vztahovat jen na největší/nejdůležitější banky EU. Pro urychlené zavedení bankovní unie je i šéfka MMF Christiane Lagardová.

Některé kroky lze realizovat v rámci platných smluv, jiné vyžadují jejich změnu.

Podle Komise musí být eurozóna schopna rychlejší a hlubší integrace než EU jako celek. Spolupráce na celounijní úrovni ale musí být zachována. Nečlenové eurozóny budou mít možnost se na společném projektu podílet. Návrh Komise také zdůrazňuje potřebu posílit demokratickou odpovědnost, pokud dojde k přesunu pravomocí na nadnárodní instituce. Jedním ze způsobů, jak posílit legitimitu EU, by mělo být rozšíření pravomocí ESD.

			Plán prohloubené a skutečné HMU Zahájení evropské diskuse		Sekundární právo	Změna Smlouvy
CELÝ PROCES	KRÁTKODOBÝ HORIZONT	V příštích 18 měsících	1. Úplné provedení evropského semestru a balíčku šesti právních aktů a rychlá dohoda na balíčku dvou právních aktů a jeho provedení	✓		
			2. Bankovní unie : finanční nařízení a dohled: rychlá dohoda na návrzích jednotného souboru pravidel a jednotného mechanismu dohledu	✓		
			3. Bankovní unie: jednotný mechanismus dohledu nad bankami	✓		
			4. Rychlé rozhodnutí o příštím víceletém finančním rámci	✓		
			5. Předchozí koordinace významných reforem a vytvoření nástroje pro konvergenci a konkurenceschopnost	✓		
			6. Podpora investic v eurozóně v souladu s Paktem o stabilitě a růstu	✓		
			7. Vnější zastoupení eurozóny	✓		
	STŘEDNĚDOBÝ HORIZONT	18 měsíců až 5 let	1. Posílení rozpočtové a hospodářské integrace	✓	✓	
			2. Řádná rozpočtová kapacita eurozóny na základě nástroje pro konvergenci a konkurenceschopnost	✓	✓	
			3. Fond pro umoření dluhu		✓	
			4. Evropské pokladniční poukázky		✓	
	DLOUHODOBÝ HORIZONT	Nad 5 let	1. Úplná bankovní unie		✓	
			2. Úplná rozpočtová a hospodářská unie		✓	
Politická unie: přiměřený pokrok v otázce demokratické legitimacy a odpovědnosti			✓	✓		

Postoj ČR

Stabilní názor na vytvoření federace evropských států má prezident Václav Klaus: zásadně ji odmítá. Zastáncem není ani současný premiér Petr Nečas. Ten považuje EU za nezralou takový krok učinit.

Další vývoj

Výsledná podoba zprávy o výše zmíněném plánu, kterou tvoří kromě předsedy Komise Barrosa předseda Evropské rady, guvernér ECB a šéf (euroskupiny) eurozóny, bude představena na summitu Evropské rady 13.–14. 12. 2012.

ECON hlasoval o jednotném mechanismu dohledu a potenciálním vzniku bankovní unie

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě.

Plán ustavení bankovní unie (KOM(2012)510)

Návrh nařízení Rady, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (KOM(2012)511)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1093/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), pokud jde o jeho vztah k nařízení Rady (EU) č. .../..., kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (KOM(2012)512)

Výbor ECON 29. 11. 2012 [hlasoval](#) o 2 zprávách ([Marianne Thyssen](#) a [Svena Giegolda](#)) týkajících se vzniku jednotného mechanismu dohledu (single supervisory mechanism, SSM) a – v delším časovém horizontu – také bankovní unie.

Kontext

Komise předložila 2 konkrétní návrhy na vznik bankovní unie (jichž se týkají uvedené zprávy) v září 2012 a doplnila je komplexním plánem na její ustavení (v podobě sdělení; více v příspěvku „Komise předložila další konkrétní návrhy na vznik bankovní unie“, Monitoring září 2012). Na vzniku bankovní unie se v základních parametrech shodly hlavy států a vlád na summitu v červnu 2012 a podporil jej i MMF (více v příspěvku „Měsíc ve znamení summitu Evropské rady“, Monitoring červen 2012). Kromě toho Komise již několik týdnů předtím předložila rozsáhlý, více než 170stránkový návrh mající do budoucna zajistit, aby členské státy nemusely z veřejných prostředků saturovat banky, jež se v průběhu finanční krize dostaly do potíží kvůli nedostatku likvidity (více v příspěvku „Komise chce, aby vznikla „bankovní unie“, Monitoring červen 2012).

Obsah a sporné body

Z hlediska projednávání se obecně ukázalo být nejproblématictějším načasování legislativního procesu, res. požadavek, aby SSM začal fungovat už 1. 1. 2013. Zatímco oba zpravodajové (za podpory Německa) s ním zásadní problém neměli a nemají, neboť hodlají oba legislativní návrhy pojmout jako balík, tedy tak, aby si EP zachoval co největší vliv na výslednou podobu norem (protože pouze v jednom případě spolurozhoduje s Radou, v případě druhém je formálně jen konzultován), ozývaly se i hlasy stavějící se výrazně proti tak rychlému projednání tak zásadní otázky.

Podle ECON by dohled měl být plně realizován ECB, která by měla v dané věci povinně žádat o asistenci národní dohledové orgány (centrální banky) a být přitom odpovědná EP a národním parlamentům (včetně možnosti odvolat se proti konkrétním rozhodnutím). Dohled by se přitom měl týkat všech cca 6 tis. bank v celé eurozóně (tedy nejen např. těch, jejichž pád by mohl představovat systémové riziko).

Zatímco Francie či Španělsko jsou pro, nesouhlas s pozicí ECON již delší dobu dávají najevo Německo či Itálie.

Pokud jde o zastoupení členských států, které nepoužívají euro, v SSM (tedy: jsou členy EU, ale nejsou členy eurozóny, např. Švédsko, ale i ČR), ECON se staví za maximálně „inkluzivní“ (nediskriminační) systém, přestože to představuje velmi obtížně řešitelnou právní otázku, neboť ECB (resp. její Rada guvernérů) disponuje ze smluv primárně jen pravomocemi vůči státům eurozóny.

ECON předpokládá, že pokud „sbor dohlížitelů“ SSM (se zastoupením členů i nečlenů eurozóny) přijme prostou většinou rozhodnutí a Rada guvernérů ECB jej nezpochybní, mělo by být toto rozhodnutí považováno za přijaté. V opačném případě by Rada guvernérů nekonala sama, ale požádala by právě „sbor dohlížitelů“ o nové rozhodnutí.

Co se týče sporného hlasování v EBA (zajišťující, aby postupy dohledu byly v celé EU jednotné) – rozporuje ho zejm. Velká Británie –, ECON se postavil za velmi složitou hlasovací proceduru (aby byla alespoň nominálně výhodná jak pro členy, tak pro nečleny eurozóny, neboť EBA sdružuje všechny členské státy EU).

Pokud se 5 nebo více členských států nebude účastnit dohledu ECB (tj. nebude součástí eurozóny), rozhodnutí, jež by měla být přijímána kvalifikovanou většinou, budou přijata jen za předpokladu, že tato většina bude obsahovat alespoň polovinu členů eurozóny a polovinu nečlenů eurozóny. Totéž by se mělo analogicky týkat i rozhodnutí, k jejichž zamít-

nutí je třeba prosté většiny. EBA by nadto měla být – v kontrastu s názorem Komise – posílena: v oblasti dohledu by měla hrát hlavní roli ona, nikoliv ECB (ta by si naopak měla zachovat svou roli v oblasti měnové politiky).

Pozice ČR

Reprezentace ČR dala již dříve najevo, že bude vůči bankovní unii opatrná, a to i přesto, že se má obligatorně týkat jen zemí eurozóny. Problém totiž tkví v tom, že pokud by státy eurozóny chtěly pomoci stabilizovat euro tím, že odeberou kapitál z dceřiných bank, mohlo by to mít neblahý dopad i na ČR.

Další vývoj

Plénium by mělo o obou zprávách ECON hlasovat v prosinci 2012, mezitím hodljají zástupci ECON jednat s členskými státy.

V Radě ovšem budou negociace patrně problematictější. Požadavek, aby byly oba návrhy schváleny do konce roku 2012, podporovala před jednáním Rady 4. 12. 2012 otevřeně jen Francie, Itálie a Španělsko.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

EK vydala nový návrh rozpočtu na rok 2013

Návrh souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2013 (říjen 2012)

V listopadu 2012 ztroskotalo dohodovací řízení mezi zástupci Rady a EP, které bylo svoláno ve věci nového rozpočtu na rok 2013.

Jednání o novém rozpočtu totiž byla propojena s otázkou změn v rozpočtu na rok 2012, které se mj. týkaly dodatečných prostředků pro program Erasmus, kohezní politiku, rozvoj venkova a na podporu vědy a výzkumu.

Jednání dohodovacího výboru ztroskotala 9. 11. 2012 a byla odložena na 13. 11. 2012, kdy byla poslední možnost pro dosažení kompromisu. Ani napodruhé se to však nepodařilo, proto Komise musela podle pravidel spolurozhodovacího procesu předložit [nový návrh](#).

Kontext

Komise zveřejnila [původní návrh](#) rozpočtu na rok 2013 v dubnu 2012.

Soustředovala se v něm na výdajové priority související se strategií Evropa 2020, současně ale zmražením výdajů v závazkové oblasti reflektovala i úsporná opatření, jež na národní úrovni přijímá řada členských států, které jsou zároveň příspěvateli do rozpočtu EU.

Návrh Komise počítal s výdaji v závazcích ve výši cca 151 mld. € a s platbami ve výši cca 138 mld. € (více v příspěvku „Komise zveřejnila návrh rozpočtu pro rok 2013“, [Monitoring duben 2012](#)).

Rada přijala [pozici](#) k tomuto návrhu v červenci 2012. Jednalo se o ještě úspornější variantu, která počítala s tím, že výdaje na rok 2013 v platbách v porovnání s rokem 2012 nevzrostou o více než 2,79 %. Pozice Rady proto počítala pro rok 2013 s platbami ve výši 132,7 mld. €, což odpovídá 0,99 % HND EU. V závazcích, což jsou platby, které nemusí být nutně vyplaceny v průběhu roku 2013, ale mohou být vyplaceny i v dalších letech v rámci víceletých programů, to mělo být necelých 150 mld. € (více v příspěvku „Rada přijala pozici k rozpočtu na rok 2013“, [Monitoring červenec/srpen 2012](#)).

Na plenárním zasedání v říjnu 2012 EP tato úsporná opatření Rady [zamítl](#), a to především v oblastech podpory výzkumu, podnikání a zaměstnanosti.

Dále EP zrušil Radou navrhované úspory také v oblastech regionální politiky, zemědělství a SZBP, kde jako již několikrát v minulosti podpořil navýšení prostředků pro Palestinu a blízkovýchodní mírový proces.

Současně EK na základě informací o plnění rozpočtu v roce 2012 odhalila, že bude od členských států potřebovat další finanční prostředky, aby mohla dostát všem závazkům týkajícím se víceletých programů. Jednalo se především o financování programu Erasmus či podporu chudších regionů v rámci Kohezního fondu.

Na program Erasmus se nedostávalo celkem 90 mil. €, u programů na podporu výzkumu to bylo více než 420 mil. €, zdaleka největší platební deficit přesahuje 8 mld. € se však objevil v oblasti kohezní politiky a politiky rozvoje venkova. Komise po členských státech ve výsledku požadovala dodatečný příspěvek do rozpočtu ve výši až 9 mld. € (více v příspěvku „Plénium EP přijalo usnesení k návrhu rozpočtu na rok 2013“, [Monitoring říjen 2012](#)).

Poté, co EP zamítl úsporná opatření týkající se rozpočtu na rok 2013, byl podle pravidel mechanismu spolurozhodování svolán dohodovací výbor.

Obsah

Jednání dohodovacího výboru byla tentokrát komplikována tím, že došlo k propojení 2 otázek: rozpočtu na rok 2013 a citlivé otázky chybějících peněz na financování víceletých programů. Výboru se proto [nepodařilo](#) dospět k dohodě ani po zmíněném několikadenním odkladu, zástupci EP se dokonce závěrečného jednání dohodovacího výboru 13. 11. 2012 vůbec nezúčastnili. EK proto již 26. 11. 2012 předložila návrh nový.

Cílem je zabránit tomu, aby do konce roku 2012 došlo k situaci, kdy nebude přijat rozpočet na rok 2013, což by znamenalo, že by EU musela hospodařit na základě rozpočtového provizoria.

Podle EK by nový návrh rozpočtu měl řešit jak pátovou situaci mezi EP a Radou, tak palčivou otázku nenaplněných závazků v roce 2012, z nichž některé pocházejí ještě z konce roku 2011.

EK v novém textu navrhuje navýšit výdaje v položce „závazky“ na 151 mld. €, což je mírný nárůst oproti původnímu návrhu z dubna 2012, který počítal se závazky ve výši 150,9 mld. €. Nárůst má tedy činit 100 mil. €. Tuto skutečnost chce EK kompenzovat tím, že platby na rok 2013 snižuje z původně plánovaných 137,9 mld. € na 137,8 mld. €, tedy opět o 100 mil. €.

Touto kalkulací chce EK uspokojit jak Radu, která odmítá navyšování výdajů rozpočtu na rok 2013, tak EP, který zase odmítá podstatné škrtky. EK tedy v některých položkách mírně škrtala tak, aby v jiných mohla stejným způsobem navyšovat. K mírným škrtům (v řádu desítek milionů eur) došlo v závazcích i platbách v kapitole Ochrana a řízení přírodních zdrojů, která obsahuje SZP, v kapitole Administrativa a v pouze v platbách v kapitole EU jako globální hráč. K navýšení závazků o desítky milionů eur potom došlo především v kapitole věnované udržitelnému růstu, a to hlavně v kapitole 1a (Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost, kam náleží právě např. výdaje na vzdělávání, včetně programu Erasmus, či na vědu a výzkum) a v kapito-

le Svoboda, bezpečnost a spravedlnost. Méně štedrá v závazcích potom EK byla v případě kapitoly 1b (Soudržnost pro růst a zaměstnanost), kam náleží kohezní politika. O téměř 116 mil. € došlo také k navýšení závazků v kapitole EU jako globální hráč.

Další vývoj

Nový návrh rozpočtu musí znovu schválit Rada i EP, navíc je třeba vzít v úvahu, že tento krok ještě neřeší zablokovanou situaci, která se týká [návrhu](#) EK z října 2012. Ten žádá členské státy, aby poskytly dodatečné prostředky pro program Erasmus, na financování kohezní politiky, rozvoje venkova a na podporu vědy a výzkumu.

V EU mezitím probíhají intenzivní jednání. 30. 11. 2012 média [oznámila](#), že došlo k provizorní dohodě o tom, že částka potřebná pro překlenutí schodku, který se v letošním roce vytvořil, bude činit 6 mld. €, nikoli 9 mld. €, jak EK původně požadovala. Výdaje na rok 2013 by potom měly činit 133 mld. €, tedy o téměř 5 mld. € méně, než žádá nový návrh EK. Předseda EP Martin Schulz se ovšem již tentýž den [nechal slyšet](#), že navrhovaná provizorní dohoda, která by měla řešit jak otázku rozpočtu na rok 2013, tak problémy rozpočtu 2012, je pro EP nepřijatelná.

O dohodě o rozpočtu podle jeho slov nelze v tomto stadiu vůbec hovořit. Bude tedy EP riskovat rozpočtové provizorium? Každopádně lze očekávat, že prosinec 2012 bude z hlediska rozpočtových jednání v EU ještě zajímavý.

Srovnání původního (duben 2012) a nového (listopad 2012) návrhu rozpočtu pro rok 2013 (v mil. €)

Kapitola	Původní návrh rozpočtu 2013		Nový návrh rozpočtu 2013		Srovnání	
	Závazky	Platby	Závazky	Platby	Závazky	Platby
1. Udržitelný růst	70 531,0	62 527,8	70 613,7	62 535,8	82,7	8,0
1a. Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	16 032,0	13 552,8	16 105,0	13 558,5	73,0	5,7
1b. Koheze pro růst a zaměstnanost	54 498,9	48 975,0	54 508,6	48 977,3	9,7	2,3
2. Ochrana a řízení přírodních zdrojů	60 307,5	57 964,9	60 249,0	57 899,9	-33,4	-39,9
3. Občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost	2 081,6	1 574,6	2 105,9	1 583,4	24,3	8,8
3a. Svoboda, bezpečnost a spravedlnost	1 392,2	928,3	1 398,7	927,6	6,5	-0,7
3b. Občanství	689,4	646,3	707,2	655,8	17,8	9,5
4. EU jako globální hráč	9 467,2	7 311,6	9 583,1	7 271,9	115,9	-39,7
5. Administrativa	8 544,4	8 545,5	8 506,9	8 506,5	-37,5	-39,0
Celkem	150 931,7	137 924,4	151 058,6	137 797,6	126,9	-126,8
Závazky jakožto % z HND EU	1,13%	1,04%	1,13%	1,03%		

Zdroj: European Commission: Press Releases: Commission's new proposal for EU budget 2013 (IP/12/1267)

Mimořádný summit věnovaný finanční perspektivě 2014–2020 skočil neúspěchem

Prohlášení členů Evropské rady ze dne 23. listopadu 2012, Brusel 23. listopadu 2012

Ve dnech 22.–23. 11. 2012 byl svolán mimořádný summit za účelem vyřešení některých sporných otázek týkajících se především výdajové stránky finanční perspektivy 2014–2020. Summitu předcházelo zveřejnění [kompromisní verze](#) „jednacích osnovy“, kterou vytvořilo kyperské předsednictví. Ta počítala s významnými úsporami, a to ve všech rozpočtových položkách. Jednání ER nakonec konkrétní výsledky nepřineslo. Výsledkem bylo pouze krátké [prohlášení](#) členských států EU, které vyzvalo předsedy ER a EK k pokračování v další práci za účelem nalezení konsensu. Další jednání se odkládá na rok 2013.

Kontext

Intenzivní debata o finanční perspektivě pro období 2014–2020 probíhá od června 2011, kdy EK zveřejnila dlouho očekávaný [soubor návrhů](#), které se týkaly nejen výdajové, ale také příjmové stránky rozpočtu.

Z hlediska výdajů nové finanční perspektivy i budoucnosti finančně náročných společných politik bylo klíčovou součástí balíčku sdělení s názvem „Rozpočet pro Evropu 2020“, které mělo 2 části, z nichž první obsahovala v konkrétních číslech návrh rozložení výdajů v oblasti závazků pro jednotlivé rozpočtové roky finančního období 2014–2020 a jejich distribuci do jednotlivých hlavních rozpočtových kapitol. Návrh počítal s 5% nárůstem výdajů oproti období 2007–2013 v oblasti závazků, celková částka plánovaná zde na období 2014–2020 tak činila 1,025 mld. € (v cenách roku 2011). Neméně důležitá druhá část představovala politický dokument věnovaný jednotlivým prioritním oblastem, politickým cílům a nástrojům pro jejich dosažení, nastiňovala i klíčové body případných reforem, kterými by tyto oblasti měly projít (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, Monitoring červen 2011).

Jednání o výdajových prioritách finanční perspektivy 2014–2020 odstartovala na [zasedání](#) Rady pro všeobecné záležitosti v lednu 2012.

Již zde se projevil rozdílný postoj zemí, které podporují úspornou variantu, a zemí, které prosazují zachování relativně štědrého financování společných politik z rozpočtu EU. Katalyzátorem debaty mezi členskými státy se navíc v současnosti stala ekonomická situace v EU (více v příspěvku „V

EU se rozjíždějí jednání o nové finanční perspektivě 2014–2020“, Monitoring leden 2012).

Komplikace při hledání konsensu mezi členskými státy se ovšem netýkaly jen výdajové stránky rozpočtu EU pro nadcházející období. Významné rozpory se záhy ukázaly v otázkách navrhovaných změn v oblasti rozpočtových zdrojů. EK totiž v oblasti vlastních zdrojů navrhla nově zavedení daně z finančních transakcí (FTT) a změny týkající se zdroje založeného na DPH.

Nemožnost nalézt konsensus mezi členskými státy v otázce zavedení FTT (proti tomuto kroku se postavila řada členských států včetně ČR, ale také např. Velké Británie či Švédsko) nakonec vedla k tomu, že se 11 členských zemí vyslovilo pro zahájení tzv. posílené spolupráce. EK tuto variantu podpořila (více v příspěvku „Komise předložila návrh na zavedení daně z finančních transakcí“, Ve zkratce..., Monitoring září 2011)

Kontroverzní otázkou nové finanční perspektivy je také budoucnost korekčních mechanismů, a to nejen tzv. britského rabatu, ale také dalších existujících mechanismů zajišťujících přijatelnou pozici čistých plátců ve vztahu k rozpočtu EU. Jednání o výdajové stránce finanční perspektivy 2014–2020 zaměstnávala Radu po většinu roku 2012.

Dánské předsednictví shrnulo projednávané otázky do tzv. jednacích osnovy, která obsahovala jednotlivé výdajové kapitoly, prozatím bez konkrétních čísel představujících plánované výdaje (více v příspěvku „Rada poprvé diskutovala o důležitých otázkách finanční perspektivy 2014–2020, Monitoring březen 2012). Po dánském předsednictví v první polovině roku 2012 převzalo klíčovou odpovědnost za jednacích osnovu předsednictví kyperské.

Do sporu o výdaje finanční perspektivy navíc zasahuje EK, která se neztotožňuje s perspektivou úsporných zemí, a EP, který v [nelegislativním usnesení](#) přijatém na plenárním zasedání v říjnu 2012 také vyzval, aby se členské státy vyvarovaly škrtů a přijaly pro období 2014–2020 „robustní rozpočet“.

Obsah

Necelý měsíc před konáním mimořádného summitu 22.–23. 11. 2012 zveřejnilo kyperské předsednictví kompromisní verzi jednacích osnovy, která měla poprvé obsahovat i konkrétní čísla.

Nebyla to tak docela pravda: návrh neobsahoval čísla v jednotlivých výdajových položkách, označoval jen položky, v nichž mělo dojít k úsporám.

Celkové úspory navržené kyperským předsednictvem dosahovaly cca 50 mld. €, přičemž snižování výdajů se mělo týkat všech rozpočtových kapitol.

Návrh kyperského předsednictví tedy vycházel vstřícněji spíše představám členských států prosazujících snížení výdajů.

Ještě před summitem [jednala](#) o finanční perspektivě 2014–2020 20. 11. 2012 Rada.

Zástupci kyperského předsednictví nešetřili optimistickými slovy, zdůrazňovali, že dohoda je možná a že všechny členské státy jsou si vědomy důležitosti kompromisu a jsou ochotny ukázat dobrou vůli.

S redukcemi ve všech rozpočtových kapitolách počítal také návrh připravený předsedou ER Hermanem Van Rompuyem, který tvořil podklad pro jednání listopadového summitu. Návrh obsahoval další snížení celkových výdajových stropů i výdajových stropů u partikulárních výdajových položek. Konkrétně se jednalo o výdaje na podporu konkurenceschopnosti, kohezní politiku, ochranu a řízení přírodních zdrojů (včetně SZP). Výdajová omezení měla postihnout také kapitoly Bezpečnost a občanství, EU jako globální hráč a kapitolu Administrativa.

Do dvoustranných konzultací se členskými státy, které se odehrávaly na začátku summitu 22. 11. 2012, sice předseda ER vstupoval společně s předsedou EK Josémanuelem Barrosem, pravdou ale je, že EK krátce po zveřejnění jednací osnovy kyperského předsednictví obsahující škrty vyjádřila s tímto postupem nesouhlas a přihlásila se ke svému návrhu. Předseda EK totiž vyslovoval obavu, zda při úsporné variantě finanční perspektivy bude EU schopna realizovat všechny programy v rámci klíčových politik.

Na úvod summitu 21. 11. 2012 [varoval](#) zástupce členských států před nezodpovědnými škrty ve výdajích finanční perspektivy také předseda EP a současně zástupce socialistické frakce S&D Martin Schulz.

Rozpočet EU má být podle něho řešením, jak nastartovat v EU hospodářský růst, a nikoli problémem. Vystoupení předsedy EP nebylo nijak překvapivé vzhledem k již zmíněnému obsahu usnesení EP přijatého na plenárním zasedání v říjnu 2012.

Ačkoli před samotným summitem bylo představiteli institucí EU včetně předsedy EK Barrosa zdůrazňováno, že je nezbytně nutné, aby se hlavy států a vlád dohodly ještě do konce roku 2012, schůzka Evropské rady nakonec kýžené výsledky nepřinesla.

Pro leadery členských států EU zřejmě bylo příliš velkým soustem samotné zadání summitu, který měl řešit nejen otázky výdajů (tedy v jakých oblastech hodlá EU vydávat finance a kolik, jaké budou výdajové limity), ale také otázku, z čeho a jak budou tyto výdaje financovány. Zde se debata již dotýká i zmíněné citlivé otázky budoucnosti příjmu rozpočtu EU.

Výsledkem summitu tedy bylo pouze velmi krátké prohlášení členských států EU, které vyzvalo předsedy ER a EK k pokračování v další práci za účelem nalezení konsensu. Prohlášení optimisticky hovoří o nalezení značné shody, která má umožnit reálné dosažení dohody na počátku roku 2013; zmiňována je důležitost soudržnosti a politiky podporující ekonomický růst a vytváření pracovních míst v EU.

Postoj ČR

Premiér Petr Nečas odjel na summit s [mandátem](#) zdůrazňujícím, že klíčovou prioritou ČR při jednání o finanční perspektivě je kohezní politika zaměřená na nejméně rozvinuté státy a regiony a dále podpora hospodářského růstu a konkurenceschopnosti.

Dojem premiéra ze samotného summitu byl navzdory tomu, že dohody dosaženo nebylo, podle tiskové zprávy pozitivní. Pozice jednotlivých skupin stejně smýšlejících členských zemí se podle něho začínají sblížovat. K dohodě na počátku roku 2013 by podle něho mohlo dojít.

Za úspěch jednání ze strany ČR premiér považoval zejm. to, že se podařilo spolu s dalšími zeměmi náležejícími do tzv. kohezní skupiny prosadit v rámci kohezní politiky míru spolufinancování projektů pro méně rozvinuté regiony ve výši 85 %, stejně jako uznávání DPH coby výdaje, a to především u některých projektů ESF.

Premiér pozitivně prezentoval také někdy kritizovanou skutečnost, že ČR na jednáních o FP 2014–2020 de facto vystupuje současně ve 2 skupinách stejně smýšlejících států. Skutečnost, že má ČR stále ještě možnost být čistým příjemcem peněz z rozpočtu EU, ji řadí mezi tzv. kohezní země, současně však podporuje skupinu zemí volajících po úsporném rozpočtu s důrazem na efektivitu a racionalitu výdajové politiky. Právě efektivita vynakládání finančních prostředků, nikoli celková výše výdajové alokace, je podle premiéra klíčová. ČR se o tom ostatně přesvědčila v právě končícím finančním období, kdy se dostala do výrazných problémů při čerpání peněz ze strukturálních fondů.

Další vývoj

Podle [vyjádření](#) předsedy ER Van Rompuyem, které následovalo po summitu, by měl následovat nový návrh společné pozice, který by měl být opět značně úspornější v porovnání s původním návrhem EK, výdaje by zde ale měly být mírně navýšeny v porovnání s „drakonicou“ verzí, která neuspěla na jednání summitu. Mělo by se tak stát především v oblasti koheze a také v oblasti SZP, takže tímto způsobem by měli být obhájeni

obou výdajových politik z řad členských zemí „uspokojení“. Kompenzační škrtky by se měly uskutečnit v jiných oblastech.

Summit tedy přinesl především odklad rozhodnutí na leden 2013.

Nebude to ostatně poprvé, také současná finanční perspektiva pro období 2007–2013 procházela složitým jednáním a společná pozice členských států byla přijata až v první polovině roku 2006. Touto skutečností se „utěšují“ i vysocí představitelé EU, jak vyplývá např. z prohlášení předsedy ER.

Není pochyb o tom, že EU se nejen ve finančních otázkách potýká s řadou problémů, které ilustrují zřejmou skutečnost, že Unie nedokáže dosáhnout konsensu. Není to jen proto, že shody se obtížněji dosahuje na úrovni EU-27, ale také proto, že prohlubování integrace v posledních letech způsobilo, že se hledá konsensus a společné, nadnárodní řešení i v otázkách, které zasahují více a více do výsostných kompetencí členských států a tam, kde bylo před několika lety usilovné hledání nadnárodního řešení jen obtížně představitelné. Příklad zavedení daně z finančních transakcí je jedním z příkladů.

Současná rozjitřená a nejistá situace týkající se ekonomické krize navíc působí spíše odstředivou silou, a to především tam, kde jde o dlouhodobě sporné otázky (výdaje čistých plátců versus očekávání výhod ze společných politik a strukturálních fondů na straně příjemců). Příkladem může být spor o rozpočet na rok 2013, který se týká nejen členských států, ale i vztahů mezi klíčovými institucemi EU. Odklad jednání o FP 2014–2020 lze tak zřejmě dávat do souvislosti také s tímto problémem, který EU bude muset řešit nejdříve. A nebude to snadné.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Rada GAC přijala čtvrtý částečný obecný přístup ve věci kohezní politiky

Press release. 3200th Council meeting, General Affairs, Brussels, 20 November 2012

Rada GAC přijala 20. 11. 2012 další postoj k nové koncepci regionální politiky pro období 2014–2020. O rozpočtu pak jednala Evropská rada v rámci negociací o finanční perspektivě (FP) na summitu 22.–23. 11. 2012.

Kontext

Komise zveřejnila legislativní balík týkající se budoucnosti regionální politiky v letech 2014–2020 v říjnu 2011. Balík obsahuje 8 návrhů nařízení, která upravují a revidují všech 5 fondů a nástroje, které

EU v oblasti regionální politiky využívá. Komise slibuje efektivnější využívání unijních prostředků a představuje nové nástroje, jimiž toho chce dosáhnout (více v příspěvku „Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020“, Monitoring říjen 2011). Předpokládá se, že ke schválení dojde do konce roku 2012, aby nová pravidla pro kohezní politiku začala platit od roku 2014.

Tzv. částečný obecný přístup navazuje na 2 již přijaté – z dubna 2012 a června 2012 (více v příspěvku „GAC k novým pravidlům kohezní politiky“, [Monitoring červen 2012](#)). V říjnu 2012 pak Rada přijala třetí částečný obecný přístup (k dalším prvků legislativního balíku týkajícího se kohezní politiky na období 2014–2020; více v příspěvku „Rada jednala o budoucnosti kohezní politiky“, [Monitoring říjen 2012](#)). Všechny obecné přístupy, resp. kompromisy, mohou být v kontextu dalších příprav finanční perspektivy a debat v rámci EP změněny.

Obsah

[Obecný přístup](#) z listopadu 2012 se týká finančního řízení fondů a společného strategického rámce.

Rada se stejně jako v předchozích jednáních (více v příspěvku „Rada jednala o budoucnosti kohezní politiky“, Monitoring říjen 2012) řídí pravidlem „není přijato nic, dokud není přijato vše“.

Finanční řízení zahrnuje roční předfinancování, průběžné proplácení programů Komise, aplikaci korekčních mechanismů a pravidla pro uzavření operačních programů. Obsahuje také pravidlo zavádějící vrácení prostředků z fondů (tzv. N+2), kdy stát vrací finance, které nepoužil do 2 let od jejich alokace.

Společný strategický rámec se zaměřuje na programování a koordinaci podpory EU v rámci 5 strukturálních fondů. Rámec určuje, čím fondy přispějí ke strategii Evropa 2020. Podle Komise kompromis Rady oslabuje doporučení, která Komise státům udělila v rámci evropského semestru.

Výbor REGI, který je hlavním vyjednávačem za EP, přijal 27. 11. 2012 úpravu vyjednávacího mandátu ve věci nových pravidel kohezní politiky. Týká se obecného nařízení a pravidel použití finančních nástrojů (tedy používání fondů jako půjček namísto přímé pomoci).

Jednání o FP se odsouvají na začátek roku 2013. Zástupci členských zemí se na konečné podobě FP na summitu Evropské rady 22.–23. 11. 2012 nedohodli. Co se kohezní politiky týče, Komise navrhla, aby se rozpočet v letech 2014–2020 snížil ze současných 355 mld. € (a [navrhovaných](#) 376 mld. €) na kompromisních 309 mld. €.

Regionální pomoc by měla být omezena na 2,5 % ekonomického výkonu země. Jde hlavně o 2 největší příjemce kohezní pomoci, Polsko a Rumunsko. Podle výpočtů by jen Polsko potřebovalo oproti stávající FP 30–40 mld. € navíc. Předseda Evropské rady přesto uvedenou hodnotu posléze dále snížil – na 2,4 %. Kohezní země postup Komise kritizují a argumentují, že v době recese získají ještě méně peněz než dosud. Maďarsko odhaduje, že ztratí asi 30 % současných fondů. Pobaltské státy také ztratí značné prostředky, ale vzhledem k jejich malé velikosti budou moci získat prostředky v jiných kapitolách. Někteří čistí plátcí do rozpočtu EU navrhovali, aby se kohezní země, které na tom jsou ekonomicky lépe, vzdaly části prostředků ve prospěch těch chudších nebo krizí postižených. To ale odmítly právě tzv. „přátelé kohezní politiky“, tedy skupina 15 členů plus Chorvatsko s tím, že nechťají přerozdělování v rámci kohezní kapitoly. Je ale jasné, že v této oblasti nakonec proběhnou značné škrty a debaty.

Postoj ČR

Během jednání Evropské rady o finanční perspektivě se podle premiéra Petra Nečase podařilo prosadit spolu s ostatními kohezními zeměmi zachování míry spolufinancování projektů pro méně rozvinuté regiony ve výši 85 %, uznávání DPH jako výdaje pro některé projekty především z Evropského sociálního fondu a úroveň zálohových peněz ve výši 4 %. To by mělo mít pozitivní dopad na veřejné rozpočty. Debaty však ještě nekončí.

ČR zahájí v roce 2014 třetí programové období a čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU. Podle vlády ČR bude čerpání prostředků z fondů jednodušší. Bude existovat jen 5 národních rozvojových priorit (Instituce; Mobilita, sítě, energie; Trh práce, vzdělanost a sociální inkluze; Inovace a konkurenceschopné podniky; Životní prostředí a integrovaný rozvoj) rozdělených do 8 tematických okruhů (operačních programů), které by měly být správně a efektivně přeneseny do praxe. Tematické okruhy slouží jako východisko pro zpracování dohody o partnerství, která bude základním strategickým dokumentem mezi ČR a Komisí obsahujícím strukturu využití fondů EU v ČR i podmínky pro jejich čerpání.

Komise 22. 11. 2012 v Praze představila poziční dokument, který obsahuje priority Komise na používání prostředků z fondů EU.

Komise českou stranu vyzvala k efektivnějšímu využívání zdrojů, na což je ČR připravena reagovat prostřednictvím užšího zaměření budoucích operačních programů, nastavením přívětivějšího metodického prostředí a snížením počtu podporovaných aktivit.

Bude tedy existovat jen 8 operačních programů, které mají zahrnout program pro Prahu a technickou pomoc a integrovaný program sjednocující dosavadní regionální programy. (Dnes má ČR operačních programů 27.)

Konkrétněji Komise apeluje na vybudování efektivně fungující dopravní, informační, energetické a environmentální infrastruktury, na posílení územní soudržnosti a na efektivní veřejnou správu, která by zaručila kvalitní služby, transparentní podnikatelské prostředí a vymahatelnost práva.

Poziční dokument Komise se dále zaměřuje na zvýšení konkurenceschopnosti českých firem a kritizuje nevhodně nastavený systém výzkumu a inovací. ČR s ohledem na to plánuje urychlit strukturální posun národního hospodářství směrem ke znalostní ekonomice, zvýšit konkurenceschopnost podniků prostřednictvím inovací a vytvořit kvalitnější vzdělávací systém úzce napojený na trh práce.

Další vývoj

Do konce roku 2012 chce kyperské předsednictví zahájit trojstranná jednání s EP, Komisí a Radou, aby dosáhlo předběžné dohody v otázce programování v rámci reformy kohezní politiky. První čtení v EP by mělo proběhnout v únoru nebo březnu 2013, druhé patrně v červenci 2013.

VNITŘNÍ TRH

Plénum EP stvrdilo kompromis o nových bezpečnostních a emisních standardech pro motocykly

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. .../2010 o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek (KOM(2010)542)

Plénum EP 20. 11. 2012 [stvrdilo](#) poměrem 643:16:18 kompromis týkající se zpřísnění bezpečnostních a emisních standardů pro motocykly. Výsledkem by mělo být např. to, že všechny motocykly nad 125 cm³ budou muset být vybaveny systémem ABS.

Kontext

Komise svůj návrh nařízení uveřejnila v říjnu 2010 s cílem zjednodušit a zpřísnit 15 v současnosti platných směrnic (nejdůležitější z nich je směrnice č. 2002/24) a sladit jejich obsah s podobnými normami, jež upravují jiné kategorie vozidel (motocykly, mopedy, elektrokola, silniční čtyřkolky ap. tvoří kategorii „L“; více v příspěvku „Bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly se zpřísní“, Monitoring

říjen 2010). Ve výsledku by se podle Komise měl snížit počet smrtelných úrazů na motocyklech, jejichž počet (v porovnání se sumárními čísly u jiných kategorií vozidel) údajně zůstává stejný nebo mírně stoupá (v roce 2008 např. dosáhl v EU jako celku 5 520; zatímco na provozu se vozidla kategorie L podílejí jen 2%, smrtelné nehody, které jejich řidiči způsobili, dosahují 16%).

Jedinou výjimkou z uvedeného trendu by mělo být uvolnění limitu 74 kW coby dosud nejvyššího povoleného výkonu motocyklů.

Výbor IMCO schválil van de Campovu zprávu, podklad pro jednání s Radou, v prosinci 2011 (více v příspěvku „IMCO souhlasí s tím, aby se zpřísnily bezpečnostní a emisní standardy pro motocykly“, Monitoring prosinec 2011), obě instituce dospěly ke kompromisu v říjnu 2012 (více v příspěvku „Rada a EP dosáhly kompromisu o nových bezpečnostních a emisních standardech pro motocykly“, Monitoring září 2012).

Obsah a sporné body

Všechny motocykly nad 125 cm³ budou muset být vybaveny systémem ABS a „palubní diagnostikou“ (OBD; on-board diagnostics) a budou muset automaticky rozsvěcovat světla bezprostředně po nastartování.

Výbor IMCO původně požadoval, aby byl ABS vybaven každý motocykl s objemem motoru nad 51 cm³ uvedený na trh počínaje 1. 1. 2016, přestože Komise ABS navrhovala až pro stroje nad 125 cm³ a až od roku 2017.

Motocykly pod 125 cm³ by měly být vybaveny kombinovanými brzdovými systémy (CBS) a obecně by mělo být zakázáno upravovat v motocyklech omezovače rychlosti (proti čemuž se již dříve postavila zejm. organizace FEMA).

Mopedy by měly splňovat emisní normu Euro 3 od 1. 1. 2016, všechna ostatní vozidla kategorie L od téhož data normu Euro 4 a od 1. 1. 2020 Euro 5.

Do 1. 1. 2016 by Komise měla uveřejnit studii týkající se vlivu vozidel kategorie L na životní prostředí a do konce roku 2019 cost-benefit analýzu týkající se potenciálního obligatorního zavedení ABS pro všechny motocykly.

Další vývoj

Dojednaný kompromis by měla ještě potvrdit Rada (patrně za abstence Velké Británie, která s ním kvůli nákladům vyplývajícím z nové legislativy nesouhlasí). Kdy tak učiní, ale zatím není známo.

Nové nařízení by se mělo začít uplatňovat již od 1. 1. 2013, přičemž příslušná (nová) vozidla kategorie L by s ním měla být v souladu od 1. 1. 2016.

VZDĚLÁVÁNÍ A VÝZKUM

ITRE schválil nový rámcový program pro výzkum Horizont 2020

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon 2020 – The Framework Programme for Research and Innovation (2014–2020) (COM(2011)809)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council laying down the rules for the participation and dissemination in ,Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014–2020)‘ (COM(2011)810)

Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council on the Strategic Innovation Agenda of the European Institute of Innovation and Technology (EIT): the contribution of the EIT to a more innovative Europe (COM(2011)822)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 294/2008 establishing the European Institute of Innovation and Technology (COM(2011)817)

Proposal for a Council Decision establishing the Specific Programme Implementing Horizon 2020 – The Framework Programme for Research and Innovation (2014–2020) (COM(2011)811)

Proposal for a Council Regulation on the Research and Training Programme of the European Atomic Energy Community (2014–2018) complementing the Horizon 2020 – The Framework Programme for Research and Innovation (COM(2011)812)

Výbor ITRE 28. 11. 2012 podpořil 6 legislativních návrhů programu Horizont 2020, který má podpořit investice do výzkumu a inovací v EU a nahradit platný 7. rámcový program.

Kontext

Komise balík 6 návrhů, které mají pod označením Horizont 2020 (a ve výši 80 mld. €) podpořit investice do výzkumu a inovací v období 2014–2020, předložila v listopadu 2011. Představuje to 46% nárůst v porovnání se současným obdobím (2007–2013). Podíl financí na výzkum a inovace by v rozpočtu EU měl v roce 2020 vzrůst na 8,5 %. Nový program by měl být více konzistentní a flexibilní; zahrne pod sebe i dosavadní agendu 7. rámcového programu, rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) a Evropského inovačního a technologického institutu (EIT). Má přispět k překonání hospodářské krize. Horizont 2020 má být klíčový nástroj pro financování „unie inovací“, jedné ze stěžejních iniciativ programu Evropa 2020.

Obsah

Program má 3 hlavní pilíře:

1. Podpora EU coby světového lídra v oblasti vědy v hodnotě 24,6 mld. € (vč. navýšení finančních prostředků ve výši 77% pro Evropskou radu pro výzkum /ERV/ na 13,2 mld. €).
2. Podpora malých a středních podniků a průmyslu v oblasti inovací, klíčových technologií a přístupu ke kapitálu ve výši 17,9 mld. €.
3. Investice ve výši 31,7 mld. € na řešení společenských výzev, jako je např. zdraví, demografické změny, potravinová bezpečnost, udržitelné zemědělství, námořní výzkum, energetika, doprava, ochrana klimatu ap.

Financování z programu Horizont 2020 by mělo být dostupnější. V praxi by to mělo znamenat: 1. radikální zjednodušení systému vyplácení náhrad díky zavedení jednotné paušální sazby pro nepřímé platby a pouze 2 úrovně financování – jedné pro výzkum a druhé pro „činnosti blízké trhu“; 2. jediný přístupový bod pro účastníky; 3. méně papírování při přípravě návrhů a žádné zbytečné kontroly a audity.

Jedním z hlavních cílů je zkrácení lhůty pro poskytnutí finančních prostředků po předložení žádosti o grant v průměru o 100 dní, což znamená, že projekty by mělo být možné zahájit rychleji.

Horizont 2020 hodlá investovat téměř 6 mld. € do rozvoje evropské průmyslové kapacity v rámci klíčových technologií: fotonika a mikro- a nanoelektronika, nanotechnologie, nejnovější materiály a nejmodernější výrobní a zpracovatelské postupy a biotechnologie.

EU chce rovněž podpořit větší zapojení soukromých společností a malých a středních podniků. Na program „Marie Curie“, jenž funguje od roku 1996 a podporuje odbornou přípravu, mobilitu a rozvoj dovedností výzkumných pracovníků, by mělo být vyčleněno 5,75 mld. €.

Komise hodlá použít alespoň 20% z celkového rozpočtu vymezeného na priority „Podpora průmyslového vedení“ a „Společenské výzvy“ pro malé a střední podniky. Chce zajistit, aby měly přístup ke všem možnostem financování v rámci Horizontu 2020. Podpora twinningových a síťovacích aktivit by navíc měla pomoci snižovat rozdíly mezi regiony.

Výsledky výzkumu financované v rámci veřejných projektů z Horizontu 2020 by měly být přístupné. Otevřený přístup by měl být v souladu s ochranou osobních dat, veřejnou bezpečností a autorskými právy.

Evropský inovační a technologický institut (EIT) má sdružovat ty nejlepší projekty a instituce v oblasti výzkumu, inovací a vzdělávání prostřednictvím „komunit znalostí a inovací“. Jeho rozpočet bude navýšen na 2,8 mld. € (od svého založení v roce 2008 měl rozpočet 309 mil. €).

Normy řeší také financování projektu EU týkajícího se termojaderního experimentálního reaktoru.

Další vývoj

Plénum EP bude o balíku jednat a hlasovat v roce 2013. Rychlost jeho přijetí bude do značné míry záviset na neformálních jednáních.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI**EMPL chce, aby evropský globalizační fond fungoval i po roce 2013**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (2014–2020) (KOM(2011)608)

Výbor EMPL 6. 11. 2012 [schválil](#) poměrem 35:2:3 [zprávu](#) Marian Harkin týkající se fungování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) v období 2014–2020.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2011 (více v příspěvku „Komise chce otevřít evropský globalizační fond většímu počtu zájemců“, Monitoring říjen 2011). EGF vznikl v lednu 2007 na základě nařízení č. 1927/2006 s cílem finančně napomáhat podnikatelským subjektům, jež se dostaly do existenčních obtíží v důsledku globalizace. Ročně disponuje 500 mil. €, přičemž běžně se z nich vyčerpá jen zlomek. V červnu 2009 bylo proto v Úředním věstníku EU uveřejněno nařízení č. 546/2009, které podmínky pro čerpání z EGF rozvolňuje. Nový legislativní návrh upravující fungování EGF v letech 2014–2020 na něj meritorně navazuje – dočasná opatření, která v důsledku finanční a hospodářské krize z roku 2008 zavedlo nařízení č. 546/2009, by se měla stát trvalými. Problémem je ale postoj členských států. Z debaty v Radě v červnu 2012 vyplynulo, že pokračování EGF po roce 2013 si otevřeně přejí (zatím) jen 4 členské státy – Francie, Španělsko, Irsko a Lucembursko – a stále existuje dostatečně silná blokační menšina, již tvoří ČR, Estonsko, Lotyšsko, Německo, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko a Velká Británie (více v příspěvku „Rada se patrně postaví proti pokračování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci“, Ve zkratce..., Monitoring červen 2012) a nově údajně také Dánsko a Litva.

Obsah a sporné body

EMPL se postavil proti Komisi navrhované eventualitě, aby se „nový EGF“ explicitně vztahoval i na sektor zemědělství, ale podpořil, aby

za „pracovníka“ byl (v kontrastu s původními nařízeními č. 1927/2006 a č. 546/2009) považován nejen zaměstnanec se smlouvou na dobu neurčitou, ale i zaměstnanec se smlouvou na dobu určitou, sezónní zaměstnanec (interim worker), OSVČ či podnikatel z malého a středního podniku. Ve výsledku by tedy zemědělci z rámce nařízení de facto být vyloučení neměli.

EGF by měl podle EMPL aktivity členských států kofinancovat 60 %, což je o 10 procentních bodů více, než navrhla Komise.

Pokud půjde o stát, který má možnost čerpat prostředky z Kohezního fondu, mělo by kofinancování dosahovat 70 %, v případě zemí čerpajících finanční pomoc dle čl. 77 nařízení č. 1083/2006 z EFSF až 80 %. Komise by měla žádosti o příspěvek z EGF posuzovat standardně do 10 týdnů.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávě Marian Harkin hlasovat pravděpodobně již v prosinci 2012.

Komise chce 40% zastoupení žen v řídicích orgánech firem

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních (KOM(2012)614)

Komisařka Viviane Reding 14. 11. 2012 [prezentovala](#) kontroverzní [návrh](#) Komise mající do roku 2020 zajistit 40% zastoupení žen v řídicích orgánech firem.

Kontext

Intenzivní „debata o kvótách“ se na úrovni Komise vedla z iniciativy jmenované komisařky již řadu měsíců (a první doporučení Rady ohledně prosazování vyváženého zastoupení mužů a žen v procesu rozhodování byla přijata již v letech 1984 a 1996 – č. 84/635 a č. 96/694), naposledy se o ní však rozsáhleji veřejně hovořilo v říjnu 2012, kdy Komise nedospěla ve věci připravovaného návrhu ke (standardnímu) konsenzu, a proto byla jeho prezentace o měsíc odložena (více v příspěvku „Antisexistická“ agenda budí kontroverze“, Ve zkratce..., Monitoring říjen 2012). I nyní jej představovala jen Viviane Reding a 5 jejích mužských (sic!) kolegů (komisaři Antonio Tajani, Joaquín Almunia, Olli Rehn, Michel Barnier a László Andor).

Komise ve prospěch návrhu (krom proběhnuvší veřejné konzultace) argumentuje tím, že v řídicích orgánech firem dominují muži, již „představují 85% nevykonných členů řídicích orgánů a 91,1% výkon-

ných členů řídicích orgánů (...) i přes intenzivní veřejnou diskuzi a některé dobrovolné iniciativy na vnitrostátní i evropské úrovni se situace v posledních letech výrazně nezměnila: od roku 2003 se průměrný počet žen v řídicích orgánech zvyšoval pouze o 0,6 procentního bodu ročně“. A dodává: „Pouze jeden ze sedmi členů řídicích orgánů (tedy 13,7%) nejdůležitějších evropských společností je žena. Ve srovnání s rokem 2010 (kdy jich bylo 11,8%) však jde jen o malé zlepšení. Tímto pomalým tempem bude potřeba ještě přibližně 40 let k tomu, aby bylo dosaženo vyváženého zastoupení žen a mužů v řídicích orgánech (alespoň 40% zastoupení obou pohlaví).“ Komise se v dané souvislosti odvolává i na relevantní usnesení EP z července 2011 a března 2012.

11 členských států (Belgie, Francie, Itálie, Nizozemsko, Španělsko, Portugalsko, Dánsko, Finsko, Řecko, Rakousko a Slovinsko) už podle Komise disponuje právními nástroji na podporu vyváženého zastoupení žen a mužů v řídicích orgánech, přičemž v 8 z nich se předpisy vztahují jen na státní podniky. Dalších 11 členských zemí EU nicméně nerealizuje ani samoregulační opatření. Podle Komise „tento nejednotný přístup s sebou nese riziko maření hladkého fungování jednotného evropského trhu, protože různé právní předpisy v oblasti práva obchodních společností a sankce za nedodržení předpisů pro zastoupení mužů a žen mohou podniky odrazovat od přeshraničních investic“ (...) „rostoucí počet studií uvádí, že genderově vyvážené řídicí orgány mají potenciál zlepšit finanční výkonnost společností. Větší počet žen ve vrcholných pozicích může přispět k produktivnějšímu a inovativnějšímu pracovnímu prostředí a zlepšit celkovou výkonnost dané společnosti. To je způsobeno zejm. rozmanitějším a kolektivnějším myšlenkovým podhoubím, které zahrnuje širší škálu stanovisek, a proto se díky němu dosahuje vyváženějších rozhodnutí.“

Obsah

Návrh směrnice, založený na čl. 157 odst. 3 Smlouvy o fungování EU týkajícím se „uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci“, stanoví cíl **minimálně** 40% zastoupení doposud méně zastoupeného pohlaví mezi nevykonnými členy řídicích orgánů společností kotovaných na burze, a to do roku 2018 v případě státních podniků (tj. těch, u kterých vykonávají rozhodující vliv veřejné orgány) a do roku 2020 v případě všech podniků ostatních.

V mezidobí by si měly všechny dotčené podniky stanovit tzv. flexikvótu, což má být povinnost koto-

vaných společností, aby si samy stanovily individuální samoregulační cíle, pokud jde o zastoupení obou pohlaví mezi výkonnými řediteli.

Společnosti, které mají nižší podíl (méně než 40%) méně zastoupeného pohlaví mezi nevýkonnými členy řídicích orgánů, by měly provádět jmenování pracovníků na uvedené pozice na základě komparativní analýzy kvalifikací každého z kandidátů při uplatnění jasných, genderově neutrálních a jednoznačných kritérií. V případě stejné kvalifikace by měla být dána přednost kandidátu méně zastoupeného pohlaví.

Nová norma by měla platit do roku 2028 a měla by se týkat všech kotovaných obchodních společností v EU. Jinak řečeno, neměla by se tedy vztahovat na nekotované obchodní společnosti a malé a střední podniky (tj. s méně než 250 zaměstnanci a ročním obratem do 50 mil. €). Členské státy by však měly stanovit „přiměřené a odrazující sankce“ pro ty společnosti, jež budou směrnicí vázány, ale nedodrží ji. Mezi takové sankce by měly patřit pokuty, popř. anulování jmenování nebo volby člena nevýkonného orgánu v rozporu s normou.

Sporné body

Předložený text je kontroverzní z mnoha úhlů pohledu. Nejenže představuje pokus o legalizaci vysoce politické otázky rovnou na úrovni EU, ale současně dává členským státům planou naději, že si budou moci novou normu implementovat podle svých možností. Návrh je koncipován tak restriktivně, že to reálně nebude možné. Otázkou také je, zda by výsledná (do značné míry symbolická) směrnice byla skutečně implementovatelná, popř. jak by probíhaly soudní spory na ní založené.

Pozice ČR

Pokud jde o ČR, ta si vede ve stávajících statistikách relativně dobře: zastoupení žen mezi nevýkonnými členy řídicích orgánů společností kotovaných na burze přesahuje průměr EU (15%) o 0,4 procentního bodu a roste, v případě výkonných členů řídicích orgánů je ale ČR podprůměrná (4,7%, průměr činí 8,2%).

ČR nepatří mezi zastánce nové legislativy, stejně jako např. Velká Británie, Dánsko, Švédsko, Nizozemsko, Malta, Maďarsko, Litva a Lotyšsko. Komisi naopak podporují krom řady poslanců EP např. Španělsko, Francie, ale údajně i Bulharsko.

Další vývoj

Návrh bude předložen Radě a EP, které o něm budou spolurozhodovat. Rada kvalifikovanou většinou, EP prostou.

EP a Rada se shodují na další regulaci ratingových agentur

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2009/65/ES o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) a směrnice 2011/61/EU o správcích alternativních investičních fondů, pokud jde o nadměrné spoléhání na rating (KOM(2011)746)
Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1060/2009 o ratingových agenturách (KOM(2011)747)

Zástupci EP, Rady a Komise [dospěli](#) 27. 11. 2012 ke kompromisu stran návrhů týkajících se další regulace působení ratingových agentur v EU.

Kontext

Komise své návrhy na další regulaci působení ratingových agentur v EU uveřejnila v listopadu 2011. Ratingovým agenturám (zejm. tzv. velké trojce – Standard & Poor's, Moody's a Fitch) někteří politici (včetně politiků-úředníků v Komisi) přičítají podíl na vzniku finanční krize z roku 2008, která následně vyvolala krizi hospodářskou. Kritika vůči nim zaznívala i kvůli nedávným četným rozhodnutím o snížení hodnocení některých zadlužených členských států EU.

V současnosti jsou v EU v platnosti 2 nařízení o ratingových agenturách: č. 1060/2009 (tzv. nařízení nařízení CRA I) a č. 513/2011 (tzv. nařízení nařízení CRA II). Obsah první normy byl dojednan fakticky v listopadu 2008 na summitu G20 ve Washingtonu, již v květnu 2011 ale bylo toto nařízení změněno, aby bylo možné jej přizpůsobit nově vzniklému dohledu ze strany orgánu ESMA. Stávající nařízení o ratingových agenturách se zaměřují na registraci ratingových agentur, pravidla výkonu jejich činnosti a dohled nad nimi.

Nové návrhy by měly zajistit, (1) aby se obecně snížil význam ratingů, resp. jejich dopad na volatilitu ekonomiky (manažeri hedgeových fondů a retailové banky by si např. měli realizovat také vlastní ratingy), (2) aby se mezi ratingovými společnostmi zintenzivnila konkurence a snížil střet zájmů, (3) aby se zvýšila transparentnost a přesnost ratingů států (resp. státních dluhopisů) a (4) aby byl vytvořen „evropský rámec pro občanskoprávní odpovědnost“ v případě závažného úmyslného pochybení nebo hrubé nedbalosti při vydávání ratingů (investoři by měli své nároky vymáhat před vnitrostátními soudy, důkazní břemeno by měly nést ratingové agentury). Nová pravidla by se měla vztahovat na

ratingy veřejných subjektů v EU i mimo ni, pokud ratingy státních dluhopisů vydává ratingová agentura registrovaná v EU (více v příspěvku „Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury“, [Monitoring listopad 2011](#)).

Rada svůj tzv. obecný přístup, umožňující instituci vyjednat o kompromisu s EP již v prvním čtení, přijala v květnu 2012 (více v příspěvku „Rada přijala ‚obecný přístup‘ k další regulaci ratingových agentur“, [Monitoring květen 2012](#)), výbor ECON přijal příslušnou zprávu Leonarda Domenicchiho v červnu 2012 (více v příspěvku „ECON se vyjádřil k další regulaci ratingových agentur“, [Monitoring červen 2012](#)).

Obsah a sporné body

Zainteresované instituce se v zásadě shodly na tom, že nevyžádané ratingy států by měly být uveřejňovány na základě jasné metodologie výhradně 3krát ročně, a to vždy po skončení obchodního dne a nejméně hodinu před otevřením akciových trhů v EU, ve dny, které si stanoví samy agentury vždy do 31. 12. předchozího roku, aby se na ně mohli dotčení aktéři (zejm. státy samotné) adekvátně připravit, přičemž možnost posoudit úvěrovou kredibilitu (bonitu) členských států by měla mít i Komise.

V praxi by se uvedené mělo odrazit i v tom, že všechny odkazy v unijní legislativě týkající se „automatické reakce“ na (externí) ratingy by měly být do roku 2020 zrušeny (čímž by údajně mělo být zrušeno i „nadměrné spoléhání na ratingy“ a omezena možná destabilizace trhů).

Rovněž by mělo dojít k omezení situací, kdy vlastníci ratingových agentur vlastní i subjekty, které jejich agentury hodnotí.

Investor držící 5% podíl v jedné ratingové agentuře by neměl být oprávněn držet více než 5% podíl v agentuře jiné. Analogicky by také mělo být zakázáno (v souladu s názorem Rady), aby vlastník více než 5% kapitálu (nebo 10% hlasovacích práv) v jedné ratingové agentuře vlastnil více než 5% kapitálu (nebo 10% hlasovacích práv) v agentuře jiné, resp. v hodnocené společnosti (navíc by v daných případech měla být zavedena informační povinnost dotčených vlastníků vůči veřejnosti). Příslušná ratingová agentura by rovněž neměla mít možnost vydávat ratingy na společnosti, v nichž vlastní více než 10% kapitálu nebo hlasovacích práv (ECON původně požadoval jen 2%).

Do budoucna by mělo být obtížnější i slučování ratingových agentur kvůli zachování konkurence mezi nimi.

Komise, EP i Rada se ztotožňují také s tím, aby v případě závažného úmyslného pochybení nebo

hrubé nedbalosti při vydávání ratingů měli investoři možnost své nároky vymáhat před vnitrostátními soudy – a důkazní břemeno nesly ratingové agentury.

Další vývoj

Plénum EP by mělo dojednaný kompromis stvrdit nejspíše v lednu 2013. Kdy tak učiní Rada, zatím není známo.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Rada opět debatovala o reformě SZP

Press Release. 3202nd Council meeting. Agriculture and Fisheries, Brussels, 28 and 29 November 2012 (16634/12)

Jednání Rady ve dnech 28.–29. 11. 2012 bylo znovu věnováno důležitým otázkám reformy SZP. Tentokrát byla znovu na pořadu dne kontroverzní otázka tzv. ozelenění, dále rozvoje venkova a v oblasti zemědělských trhů byly diskutovány i takové problémy, jako je navrhované zrušení některých množstevních kvót, včetně kvót na cukr.

Kontext

Požadavkům ozelenění SZP se Rada věnovala již na jednání v květnu 2012. Mezi kontroverzní body, které navrhuje EK, patří požadavek pěstování min. 3 druhů plodin na orné půdě způsobilé k získávání základní platby a také povinné vynětí 7% ha z produkce pro ekologické účely. Diskutuje se i o sankcích, které mají postihovat zemědělce v případě nedodržování požadavků na ozelenění SZP (více v příspěvku „Rada jednala o ‚ozelenění SZP‘“, [Monitoring květen 2012](#)).

Dalším sporným bodem je návrh, aby členské státy musely povinně vyčlenit 30% ze své národní obálky na platby související právě s těmito praktikami udržitelného zemědělství. EK na jaře přistoupila i na debatu o tom, zda by naplnění zmíněných agroenvironmentálních požadavků nebylo možné uznávat nejen na základě plnění povinných podmínek stanovených plošně pro celou EU, ale také na základě dodržování partikulárních národních či regionálních agroenvironmentálních standardů. EK by tak vyšla vstříc požadavkům, aby v rámci reformy byla více zohledňována specifika jednotlivých členských států i regionů, po čemž řada členských zemí volá. Důležitou otázkou bylo také vyřešení vztahu mezi agroenvironmentálními opatřeními a opatřeními na ochranu klimatu, která jsou zahrnuta do politiky rozvoje venkova, tedy do tzv. druhého pilíře SZP,

a mezi opatřeními ozelenění, která mají spadat pod první pilíř SZP, protože mají de facto podmiňovat vyplácení přímých plateb. Předsednická země, kterou je nyní Kypr, za tímto účelem vypracovala dotazník, který se měl stát podkladem pro jednání Rady. Návrhy, které se týkají politiky rozvoje venkova, se Rada též zabývala již v průběhu roku 2012, a to na jednání v červnu 2012. V porovnání s kontroverzními otázkami budoucnosti přímých plateb a ozelenění SZP se politika rozvoje venkova v letech 2014–2020 jeví jako více konsenzuální téma, i zde však přetrvávají neshody týkající se směřování finančních prostředků z fondu EAFRD, především ve vztahu k deklarovaným prioritám v podobě ochrany životního prostředí, biologické rozmanitosti či řešení problémů týkajících se klimatických změn (více v příspěvku „Rada ministrů zemědělství se opět zabývala reformou SZP“, Monitoring červen 2012). Předsednická země v této méně kontroverzní oblasti vyzvala ministry, aby sami předložili nejdůležitější otázky, které podle nich vyžadují další diskusi. V červnu 2012 se reformou SZP zabýval také EP, konkrétně výbor AGRI. Návrhy, které se týkají společné organizace zemědělských trhů, se potom zabývala Rada, převážně na jednání v říjnu 2012. Přetrvávají zde spory týkající se posílení pozice primárních producentů, tedy zemědělců v potravinářském řetězci. Neúplná shoda panuje také u návrhů, které má Komise k otázkám hospodářské soutěže a k řešení problému dominantní pozice některých producentů organizací na trhu (více v příspěvku „Rada jednala o reformě společné zemědělské a společné rybářské politiky, Monitoring říjen 2012“).

Obsah

Obsahem jednání ministrů zemědělství v listopadu 2012 byly 3 orientační veřejné debaty, které byly živě přenášeny také prostřednictvím internetu. Týkaly se 3 konkrétních návrhů, které jsou součástí [legislativního balíku](#), jež k reformě SZP vydala EK v říjnu 2011. Jedná se o [návrh nařízení](#) stanovujícího pravidla pro přímé platby, [návrh](#) změn nařízení o jednotné společné organizaci trhů a [návrh nařízení](#) o podpoře rozvoje venkova z fondu EAFRD.

V případě ozelenění se velká část zástupců členských států vyslovovala pro uznání norem a opatření ekvivalentních „ozeleňovacím“ opatřením, která navrhuje EK.

EK by přitom měla dopředu jasně deklarovat, které normy bude uznávat za ekvivalentní, což by mělo zjednodušit následné posuzování dodržování těchto norem. Mezi ekvivalentní opatření by podle návrhů členských států měla náležet opatření zahrnutá v rámci politiky rozvoje venkova. EK by je následně

mohla uznávat současně při notifikaci národních programů rozvoje venkova, které jí budou předkládány začátkem nového programovacího období 2014–2020. Předmětem intenzivní debaty byl tedy podle očekávání vztah mezi agroenvironmentální dimenzí prvního a druhého pilíře SZP.

Debatě o nařízení, které se týká reformou společné organizace zemědělských trhů, dominovaly 2 důležité otázky: otázka plánovaného zrušení kvót na produkci cukru a otázka liberalizace v oblasti pěstitelských práv u vinné révy.

Režim cukerných kvót by měl vypršet v roce 2015, což vyplývá již z kontroverzní [reformy](#) cukerného pořádku, která byla schválena v roce 2006.

Reforma měla vést ke zvýšení konkurenceschopnosti v odvětví produkce cukru v EU. Především v novějších členských státech, včetně ČR, však vedla k ukončení produkce řady cukrovarů, a to nejen z důvodů, že by byly nekonkurenceschopné, ale především proto, že zahraniční vlastníci cukrovarů dali přednost finanční podpoře z restrukturalizačního fondu a produkci pod vlivem této umělé motivace ukončili.

Nyní EK pod vlivem značně nerovnoměrného snížení a nerovnoměrné restrukturalizace cukerné produkce v EU považuje toto odvětví za schopné čelit světové konkurenci. Navrhuje tedy zrušit kvóty a vystavit cukrovarnický průmysl v členských zemích EU plné konkurenci. S tím ovšem nesouhlasí všechny členské státy a také např. čeští producenti a pěstitelé cukrové řepy poukazují na možný negativní vliv otevření oslabeného odvětví, které do značné míry ztratilo výrobní soběstačnost, masivnějšímu dovozu. Některé členské státy tak volají po prodloužení kvótního režimu (často až do roku 2020) anebo po zavedení jiných opatření umožňujících snadnější přechod a přizpůsobení tohoto odvětví i všech jeho aktérů nové realitě. Jiní členové ale zrušení kvót podporují, jedná se tedy opět o otázku, v níž státy prozatím nejsou schopny nalézt společnou řeč.

Také v případě liberalizace práv na pěstování vinné révy řada členských států podporuje opatrnější postup a vyčkává na doporučení speciální skupiny, která byla k otázce pěstitelských práv na vinnou révu ustanovena. S tímto postojem se shoduje také předsednický Kypr, doporučení by měla být známa v průběhu prosince 2012.

Další vývoj

Vzhledem k tomu, že SZP patří spolu s kohezní politikou mezi nejnáročnější výdajové kapitoly rozpočtu EU, dotýká se debaty o reformě SZP silně otázka budoucnosti jednání o nové finanční perspektivě 2014–2020.

Odkladem finálního rozhodnutí, k němuž došlo na listopadovém mimořádném summitu (viz výše), se otázka budoucnosti výdajů na SZP dostává do určité nejistoty, není např. jasné, zda se v jednotlivých členských státech podaří včas připravit a notifikovat

programy rozvoje venkova. Na finanční otázky je vázána také budoucnost konkrétní legislativy, ani zde tedy není jasné, zda se členskými státy podaří včas uzpůsobit své právní předpisy novým skutečnostem.

VE ZKRATCE...

IMCO jednal o koncesích

Výbor IMCO 5. 11. 2012 jednal o návrhu směrnice o koncesích, jež Komise předložila v prosinci 2011 spolu s návrhy na směrnice o veřejných zakázkách (více v příspěvku „Komise reviduje pravidla pro zadávání veřejných zakázek“, Monitoring prosinec 2011). Předmětem debat bylo 754 pozměňovacích návrhů poslanců IMCO a 236 pozměňovacích návrhů zpravodaje Philippa Juvina, přičemž mezi nejspornější patřily ty týkající se potenciálních výjimek z nové normy (nad rámec těch dle nařízení č. 1370/2007 a č. 1008/2008; např. vodní hospodářství, hazard, horizontální či vertikální spolupráce mezi veřejnými autoritami ap.) a samotné definice koncesí (neboť ze strany levice existuje obava, aby norma nevedla ke „skryté privatizaci“). Zpravodaj i přesto očekává, že bude s to dosáhnout kompromisního znění návrhu. IMCO by o něm měl hlasovat 18. 12. 2012. Zpravodaj zohledňující princip subsidiarity cílí na relativně značné rozvolnění původních formálních i obsahových požadavků Komise. V Úředním věstníku EU by např. měly být povinné uveřejňovány jen koncese nad 10 mil. €, navíc by mohly být udílány na delší dobu a jejich hodnota by se oproti původní mohla navýšit až o 10–25 % (Komise navrhovala 5 mil. € a 5 %).

ENVI proti antimikrobiální rezistenci

Výbor ENVI 6. 11. 2012 jednomyslně přijal právně nezávaznou zprávu Anny Rosbach zaměřenou na podporu akčního plánu proti antimikrobiální rezistenci. Komise jej předložila v listopadu 2011 a obsahuje 12 opatření na následujících 5 let (více v příspěvku „Komise proti antimikrobiální rezistenci“, Ve zkratce..., Monitoring listopad 2011). V EU údajně každý rok umírá přibližně 25 tis. pacientů na následky infekcí způsobených bakteriemi rezistentními vůči léčivům (antibiotikům, dezinfekčním a antiseptickým prostředkům ap.). Související náklady přesahují 1,5 mld. € ročně. Všichni zainteresovaní by tedy měli podle Komise léčit, vůči nimž vzniká rezistence, využívat jen ve skutečně odůvodněných případech (což by se mělo týkat i veterinární medicíny). Zároveň by měl být podporován také vývoj nových generací léků. Nadto Komise počítá (primárně v oblasti veterinární medicíny) i s legislativními změnami (např. s větší podporou prevenci).

Výbor ENVI všechny uvedené kroky schvaluje, plénum by o nich mělo hlasovat v prosinci 2012.

TRAN hlasoval o budoucnosti fungování evropských letišť

Výbor TRAN 6. 11. 2012 hlasoval o 3 zprávách k balíku Komise, jež byl předložen v prosinci 2011 a týká se legislativních změn fungování letišť v EU (více v příspěvku „Komise: Letiště budou ‚lepší‘“, Monitoring prosinec 2011). Rada se všemi 3 návrhy nařízení v základních parametrech zabývala během roku 2012 (více v příspěvku „Rada souhlasila se změnou způsobu odbavování na letištích“, Monitoring březen 2012, v příspěvku „Rada: Hluk z letišť by měl být nižší“, Monitoring červen 2012, a v příspěvku „Rada: Obchodování s letištními sloty dozná změn“, Monitoring říjen 2012), čekalo se ale na pozici EP. Obecně řečeno, TRAN (paradoxně) podporuje spíše návrhy Rady než Komise. Je sice stejně jako odboráři z ETF (poměrem 22:20:2) proti zvýšení povinného počtu odbavovacích služeb na letištích, která ročně odbaví více než 5 mil. cestujících (tzv. handling; patří mezi ně i Ruzyně), z 2 na 3 (srov. zprávu Artura Zasady), ale pod pohrůzkou pokut leteckým společnostem podporuje (poměrem 39:5:0) efektivnější nakládání se (špičkovými) letištními časy (tzv. sloty; srov. zprávu Giommarii Uggiasse) i „zvýšení transparentnosti procesu stanovování omezení hluku na letištích“ (poměrem 33:10:1; srov. zprávu Jörga Leichtfrieda). Pokud budou místní a regionální autority rozhodovat v souladu se standardy ICAO, měl by se striktně uplatnit princip subsidiarity (tj. Komise by neměla získat právo taková rozhodnutí zvrátit). Plénum EP by mělo o celém balíku hlasovat 11. 12. 2012.

ECON chce umožnit pomoc bankám z veřejných prostředků

Výbor ECON 6. 11. 2012 debatoval o zprávě Gunnara Hökmarka týkající se návrhu směrnice, jež by měla vytvořit „rámec pro ozdravné postupy a řešení problémů úvěrových institucí a investičních podniků“, a položit tak jeden ze základů bankovní unie (více v příspěvku „Komise chce, aby vznikla ‚bankovní unie‘“, Monitoring červen 2012). Zpravodaj požaduje, aby byla přesněji definována situace „systémové krize“, a od toho se odvíjelo, zda

bankám bude napomáháno z veřejných prostředků (nebude-li již možná jiná cesta), nebo ne. Komise přitom chtěla do budoucna zajistit, aby členské státy nemusely z veřejných prostředků saturovat banky, jež se v průběhu finanční krize dostaly do potíží kvůli nedostatku likvidity, v zásadě vůbec. Diskuse v ECON bude pokračovat.

ECON poprvé debatoval o zlepšení ochrany spotřebitelů v oblasti finančních služeb

Výbor ECON 6. 11. 2012 poprvé debatoval o balíku návrhů, které by měly zlepšit ochranu spotřebitelů v oblasti finančních služeb. Komise jej předložila v červenci 2012 (více v příspěvku „Komise chce zlepšit ochranu spotřebitelů v oblasti finančních služeb“, Monitoring červenec/srpen 2012). Zpravodajka jednoho z návrhů Pervenche Berès vyjádřila požadavek na zpřísnění požadavků kladených na tzv. sdělení klíčových informací (Key Information Documents – KIDs), která by měla spotřebitelům poskytovat informace o nejdůležitějších vlastnostech konkrétního investičního produktu, jakož i o rizicích a nákladech, jež jsou s ním spjaty, a podpořila, aby KIDs byla k dispozici ke všem retailovým (maloobchodním) investičním produktům (např. ke spořicímu účtům, životním pojištěním ap.), tedy nejen k produktům strukturovaným (Packaged Retail Investment Products – PRIPs). Oponenti tvrdí, že pro uvedený účel zcela postačuje stávající směrnice č. 2004/39 (tzv. MiFID). Diskuse v ECON bude pokračovat.

Sdělení EK o vízové politice, která má podpořit hospodářský růst

EK vydala 7. 11. 2012 sdělení, v němž zdůrazňuje, že zavedení společné vízové politiky, která by měla usnadnit občanům třetích zemí cestování do EU, může napomoci ekonomickému růstu v EU. Sdělení zdůrazňuje zisky generované v EU turistickým průmyslem (za rok 2011 utržili v EU turisté ze třetích zemí více než 330 mld. €). Ten podle dokumentu současně poskytuje významný počet pracovních míst (téměř 19 mil. osob bylo v roce 2011 zaměstnáno v turismu a souvisejících službách). EK se tedy snaží řešit hospodářský útlum EU přilákáním cizinců na výhodnější podmínky pro získání víz. Podle sdělení v posledních letech počet víz vydaných pro cestu do EU občanům třetích zemí významně stoupl. Např. v případě Číny se počet víz udělených v roce 2011 oproti roku 2008 téměř zdvojnásobil, významně narostl také počet víz vydaných občanům Ruska, a to o více než 1,5 mil. v roce 2011 oproti roku 2007. EK v zájmu zlepšení stávajících podmínek vyzývá především konzuláty k tomu, aby dodržovaly příslušné

lhůty a zvážily možnost vydávání opakovaných víz. Dále vyzývá ke zjednodušení a zkrácení příslušných procedur, včetně formulářů žádostí, požadavků na další doklady, které je žadatel o vízum povinen předložit, a vyjasnění pravidel pro osvobození od poplatků za víza. Konzuláty členských zemí by spolu také měly více spolupracovat. Je otázkou, zda tato výzva EK bude i stimulem k výraznějším změnám ve vízové politice EU, např. k větší ochotě zavést bezvízový styk s některými zeměmi, z nichž proudí do EU nejvíce turistů a krátkodobých návštěvníků. Zde musí EU samozřejmě zvažovat také bezpečnostní ohledy. EK v listopadu 2012 navrhla zavedení bezvízového styku s 16 zeměmi. Jedná se o malé ostrovní státy v Karibiku, Tichomoří a také o Východní Timor.

Rekapitalizace bank na Kypru

Kypr chce až 10 mld. € z nabízené pomoci využít na rekapitalizaci svých bank. Věřitelem by byla EU a MMF. Odhaduje se, že bude Kypr potřebovat přes 17 mld. €. Kypr oficiálně požádal o rekapitalizaci v červnu 2012 (více v příspěvku „Měsíc ve znamení summitu Evropské Rady“, Monitoring červen 2012). Jednání stále probíhají.

Komise navrhla výrazné snížení emisí fluorovaných plynů

Komise 7. 11. 2012 navrhla (s ohledem na 25. výročí podpisu Montrealského protokolu) snížit do roku 2030 o 2/3 emise fluorovaných plynů. Podle ní přispívají ke globálnímu oteplování až 23 000krát silněji než CO₂ a od roku 1990 se zvýšily o 60% (na rozdíl od všech ostatních skleníkových plynů, jejichž emise se snížily). Návrh, jehož přijetí by mělo zpřísnit platné nařízení č. 842/2006, rovněž zakazuje používat fluorované plyny v některých nových zařízeních, například v chladničkách pro domácnosti, pokud jsou k dispozici funkční alternativní (a vůči klimatu šetrnější) řešení. Nadto Komise požaduje, aby se od roku 2015 postupně snižovalo celkové množství nejvýznamnější skupiny fluorovaných plynů – částečně fluorovaných uhlovodíků (HFC) –, resp. aby se objem jejich prodeje snížil do roku 2030 na jednu pětinu. O návrhu bude spolurozhodovat Rada a EP. Environmentalistické organizace jej ale bezprostředně po předložení označily za „málo ambiciózní“.

Komise chce pomoci automobilovému průmyslu

Komise 8. 11. 2012 předložila akční plán CARS 2020 zaměřený na posílení konkurenceschopnosti a udržitelnosti automobilového průmyslu do roku 2020. Sektor v EU prostřednictvím 180 automo-

bilových firem, na něž je navázáno dalších cca 3 tis. subjektů, zaměstnává (sumárně) na 12 mil. lidí, má obrát cca 700 mld. € ročně a je největším soukromým investorem v oblasti výzkumu a inovací (investuje do ní přibližně 30 mld. € ročně). Akční plán, navazující na sdělení o průmyslové politice a výsledky jednání skupiny na vysoké úrovni CARS 21, má sestávat ze 4 hlavních částí: 1. podpory investicím do vyspělých technologií a inovací v oblasti čistých vozidel; 2. zlepšení tržních podmínek; 3. podpory sektoru v přístupu na globální trh; 4. (finanční) podpory restrukturalizaci sektoru (jenž „padá“ už 5 let po sobě cca o 8 % ročně a na předkrizovou úroveň se má dostat až okolo roku 2020). Konkrétně Komise hodlá (ve spolupráci s členskými státy) předložit mj. balík opatření ke snižování emisí CO₂, znečišťujících látek a hluku, zavádět infrastrukturu pro alternativní paliva (elektrinu, vodík a zemní plyn; v roce 2011 se v EU prodalo jen 11 tis. elektromobilů), zefektivnit finanční pobídky pro čistá vozidla, důsledně uplatňovat „zásady inteligentní regulace“ či uzavírat vyvážené obchodní dohody (kompletní seznam ohlášených kroků je k dispozici zde). Zástupci automobilového průmyslu (ACEA) akční plán v zásadě přivítali, současně ale konstatovali, že v řadě předchozích iniciativ Komise sektoru spíše svazovala ruce (viz např. požadavky na emisní standardy osobních automobilů a dodávek; více v příspěvku „EP potvrdil kompromis týkající se omezení emisí CO₂ z lehkých užitkových vozů“, Monitoring únor 2011) a v oblasti vnějších vztahů byla např. uzavřena ne zcela reciproční dohoda s Jižní Koreou (což by se při jednáních o obdobné obchodní dohodě s Japonskem podle ACEA už nemělo opakovat). Rada by měla o akčním plánu debatovat v prosinci 2012.

Komise je pro dočasné pozastavení systému obchodování s emisními povolenkami v letecké dopravě

Komisařka Connie Hedegaard 12. 11. 2012 oznámila, že je ochotna dočasně pozastavit systém obchodování s emisními povolenkami v letecké dopravě, proti němuž se už měsíce (od konce roku 2011) vážně stavějí zejm. mimounijní aerolinky, neboť je považují za diskriminační (v celé kauze se na podporu svých leteckých společností angažovala zejm. Čína, Indie a USA, prezident Barack Obama 27. 11. 2012 podepsal 13. 11. 2012 schválený zákon, který má americké aerolinky před požadavky EU „ochránit“). K „zastavení hodin“ (tedy faktickému nevytáhání platné směrnice č. 2008/101) je komisařka (za „obežřetného souhlasu“ EP) ochotna přistoupit do září/října 2013, kdy by se materií mělo (znovu) zabývat shromáždění ICAO. Krok by se ale měl dotknout výhradně jen letů z EU nebo do EU, pro

vnitrouijní lety (ať je realizuje kdokoli, zejm. jde však o tzv. nízkorozpočtové aerolinky) by se podle Komise nemělo měnit nic. Zainteresovaní aktéři své reakce na krok Komise přizpůsobili právě této skutečnosti: primárně vnitrouijní aerolinky s ním nesouhlasí, environmentální organizace zase odsoudily zpochybnění systému obchodování s emisními povolenkami jako celku.

Komise představila novou strategii o vodě

Komise 15. 11. 2012 uveřejnila novou dlouhodobou strategii o vodě, jež by měla být uplatňována do roku 2050. Cílem je zajistit dostatek kvalitní vody. Za tím účelem by měla být voda přísně chráněna a efektivně využívána. Případně by mělo dojít i k revizi rámcové směrnice č. 2000/60 o vodě, pokud nenapomůže její striktní, nicméně místním, regionálním nebo národním podmínkám přizpůsobená implementace (zejm. v otázkách záplav a/nebo sucha či zohledňování principu „znečišťovatel platí“). Vodní politika by se rovněž měla stát integrální součástí politiky zemědělské, rybolovné či dopravní a měla by být podporována z prostředků strukturálních fondů.

Komise zdraží průmyslu emisní povolenky

Komise 14. 11. 2012 definitivně přijala návrh nařízení na revizi časového harmonogramu aukcí emisních povolenek a na odložení aukcí (tzv. backload) 900 mil. emisních povolenek z let 2013–2015 (400 mil., 300 mil. a 200 mil.) až do let 2019–2020 (300 mil. a 600 mil; tzv. třetí fáze fungování systému obchodování s emisními povolenkami, kdy se mělo s aukcemi začít, přitom bude zahájena už v roce 2013; srov. konsolidovanou verzi směrnice č. 2003/87). První verze návrhu, obsahující varianty odložení aukcí 400 mil., 900 mil. nebo 1,2 mld. povolenek z celkových 3,5 mld., byla – se zahájením veřejné konzultace – uveřejněna v červenci 2012 (více v příspěvku „Komise chce (dočasně) zdražit emisní povolenky“, Ve zkratce..., Monitoring červenec/srpen 2012). Kromě návrhu Komise přijala také zprávu o stavu evropského trhu s uhlíkem, v níž je Radě, váhajícímu EP a nesouhlasícím zainteresovaným aktérům (např. Eurochambres) nabídnuto ke zvážení 6 možných (restriktivních) strukturálních opatření, která by mohla být přijata „v zájmu řešení přebytku emisních povolenek“. Patří mezi ně např. zvýšení cíle snížení emisí CO₂ o 30 % do roku 2020 (v porovnání s rokem 1990, přičemž nyní platí cíl 20%), idea část povolenek vyřadit z aukcí trvale (tj. neposouvat obchodování s nimi v rámci třetí fáze) ap. Komise hodlá uvedenými kroky řešit stav, kdy se v důsledku hospodářského útlumu a vysokého množství povo-

lenek na trhu cena 1 povolenky (reprezentující 1 t CO₂) snížila pod „kritickou“ hranici 10 € (dnes činí cca 7 €, přičemž ještě v roce 2008 byla na úrovni 20 € a vyšší), a celý systém tak v podstatě přestal na 11 tis. zapojených subjektů motivovat k tomu, aby své emise snižovali tak, jak Komise původně předpokládala, tedy výrazněji a rychleji. Podle Komise by měla být změna platného nařízení č. 1031/2010 přijata Radou a EP do konce roku 2012.

Komise: Členské státy nerespektují doporučení o bezpečnosti pacientů

Komise 15. 11. 2012 informovala, že členské státy nerespektují vlastní doporučení č. 2009/C151/01 o bezpečnosti pacientů. Rada jej přijala v červnu 2009 zejm. s cílem zamezit přenosu infekcí ve zdravotnických zařízeních právě na pacienty. Obecně platí, že byl realizován jen požadavek na integraci otázky bezpečnosti pacientů do národních politik zdravotnictví a byly určeny autority odpovědné za bezpečnost pacientů na národní úrovni. Zbytek ze 13 priorit – zejm. ty týkající se informování a vzdělávání pacientů či zdravotnického personálu ve věci bezpečnosti pacientů – byl implementován jen částečně nebo vůbec, nezdělané kvůli rozpočtovým omezením řady členských států. Komise do budoucna nejenže žádá, aby bylo doporučení respektováno, ale aby se uplatňovalo i v nemocničních zařízeních. Sama EU by měla pracovat na jednotné terminologii týkající se bezpečnosti pacientů. Další zprávu o plnění doporučení by měla Komise vypracovat do června 2014.

Evropský inspektor ochrany údajů má problém s cloud computingem

Evropský inspektor ochrany údajů Peter Hustinx 16. 11. 2012 uveřejnil svou kritickou pozici ke sdělení Komise o cloud computingu (více v příspěvku „Komise uveřejnila sdělení o cloud computingu“, Ve zkratce..., Monitoring září 2012). Cloud computingem se rozumí ukládání dat na vzdálených serverech, jež jsou následně dostupná v zásadě z kteréhokoli vhodného zařízení (počítač, mobilní telefon) skrz internet (srov. např. Gmail, sociální sítě typu Facebook, Dropbox ap.). Hustinx se obává především o ochranu dat v cloudu, proto navrhuje, aby vznikly standardizované smlouvy se standardizovanými klauzulemi, jež by byly následně používány pro ošetření vztahů mezi (často četnými, vzájemně provázanými) provozovateli a uživateli cloudových služeb (Komise ve svém sdělení uvádí, že chce pouze vypracovat vzorové smluvní podmínky pro zakázky v oblasti cloud computingu, Hustinx ale požaduje např. i klauzule týkající se potenciálního transferu uživatelských dat v cloudu do třetích zemí, tedy mimo EU).

Další „historický průlom“ ve věci evropského patentu?

Výbor JURI 19. 11. 2012 se za formálního nesouhlasu zelených a socialistů postavil za to, aby plénum EP ve dnech 11.–13. 12. 2012 hlasovalo o tzv. evropském patentu poté, co Coreper téhož dne ráno předložil návrh kompromisu vyplývající ze skutečnosti, že Evropská rada z iniciativy Velké Británie v červnu 2012 vypuštěním 3 klíčových článků (čl. 6–8) z návrhu o vytvoření jednotné patentové ochrany vytvořila podle zpravodaje Bernharda Rapkaye – po 30 letech jednání – fakticky bezzubou normu (neboť by se v dané oblasti měla de facto i de iure omezit role Soudního dvora EU, což údajně není v souladu s čl. 118 Smlouvy o fungování EU, na níž je norma založena; více v příspěvku „K jednotnému evropskému patentu už údajně zbývá jen krůček“, Monitoring prosinec 2011, a v příspěvku „Jednotný evropský patent opět ve slepé uličce?“, Ve zkratce..., Monitoring červenec/srpen 2012). Coreper navrhl, aby články zůstaly vypuštěny z návrhu o vytvoření jednotné patentové ochrany, ale byly (podle mnohých komplikovaně) včleněny do mezivládní (neunijní) dohody o systému patentového soudu a návrh o vytvoření jednotné patentové ochrany na ně odkazoval novým čl. 5a. Rada by měla kompromis odsouhlasit 10. 12. 2012, nařízení o překladech patentů 21. 12. 2012. Mezivládní dohoda o systému patentového soudu by měla být podepsána 18. 2. 2013 a ratifikována přibližně do listopadu 2013. Podle Komise by mohly být první patenty dle nové legislativy předkládány od dubna 2014.

EP podpořil zjednodušení řešení přeshraničních občanskoprávních a obchodních sporů

EP přijal 20. 11. 2012 poměrem 567:28:6 usnesení týkající se uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (KOM(2010)748). Rada o návrhu bude jednat 7. 12. 2012. Cílem je zjednodušit soudní procedury hlavně pro firmy tak, aby se jich předem neobávaly a svoje podnikání vykonávaly přeshraničně. V současné době tak činí asi čtvrtina malých a středních podniků. Řízení o uznání a výkonu soudního rozhodnutí v jiném členském státě představuje i nadále překážku pro volný pohyb rozhodnutí, která přináší zbytečné náklady a zpoždění pro dotčené účastníky, a odrazuje společnosti a občany (spotřebitele) od plného využívání vnitřního trhu. Cena takového řízení vč. poplatků právníkovi, překladu ap. se údajně pohybuje mezi 2–12 tis. €. Nové nařízení by (nejen) spotřebitelům umožnilo např. žalovat výrobce za špatný výrobek v zemi, kde jej koupil, navíc ve svém jazyce. Revize nařízení předpokládá, že volný pohyb

soudních rozhodnutí bude zaveden tak, aby se procedura zrychlila a zlevnila. Nařízení by také mělo vytvářet vyrovnaný vztah mezi spotřebitelem a žalovanou stranou. Žalovaný by se měl moci odvolat. Členský stát by měl moci rozhodnutí nepřijmout, pokud je v rozporu s jeho právním řádem.

EP chce jednotné poplatky za platby kartami

Plénium EP v reakci na sdělení Komise z ledna 2012 přijalo 20. 11. 2012 nelegislativní zprávu Sampa Terha týkající se potenciálních jednotných poplatků za platby kartami, a to i skrze internet nebo mobilní telefon. EU by měla podporovat vznik příslušných bezpečnostních a technických standardů, stejně jako v případě bankovních SEPA plateb. Zpráva (prozatím) nepožaduje cenovou regulaci poplatků (přestože jsou podle zpravodaje, ale zejm. BEUC neproporčně vysoké a „absurdní“), staví se ale za revizi směrnice č. 2007/64.

EP: Směrnici o spotřebitelském úvěru zatím měnit netřeba

Plénium EP 20. 11. 2012 přijalo zprávu Birgit Collin-Langen týkající se implementace směrnice č. 2008/48 o spotřebitelském úvěru. Revize dané normy zatím údajně není potřeba (přičemž dojít by k ní de iure mohlo už 12. 5. 2013), je ale nezbytné důsledně sledovat její implementaci (měla být završena 11. 6. 2010) a naplňování v praxi (Komise by měla do června 2013 předložit příslušnou zprávu). Poslanci EP např. doporučili, aby byl kladen větší důraz na podmínky uzavírání (i krátkodobých) spotřebitelských úvěrů, resp. na to, aby bylo vždy jasné, co je a co není pro uzavření smlouvy obligatorní. Týkat by se to mělo (zatím fakultativně) i úvěrů do 200 €, na které se nyní příslušná norma nevztahuje. Standardně by se měly příslušné autority zaměřovat i na správnou kalkulaci RPSN a (komplexní) možnosti předčasného splacení úvěru.

EP chce, aby se eurozóna zodpovídala i poslancům

Plénium EP přijalo 20. 11. 2012 poměrem 482:160:35 zprávu Marianne Thyssen týkající se „priorit pro dosažení plné hospodářské a měnové unie“. EP požaduje, aby byl zaangažován do jmenování osoby odpovědné v ECB za připravovaný bankovní dohled v celé EU (tzv. SSM) a aby tato osoba byla povinna EP (minimálně) podávat pravidelné zprávy. Analogická opatření by se měla vztahovat i na předsedu ESM, příslušné komisaře, šéfa euroskupiny, ale i další aktéry zainteresované na tzv. evropském semestru. Tzv. trojka (Komise, MMF a ECB) by měla EP o svých krocích v eurozóně dokonce in-

formovat ex ante. Podle EP by měly být relevantně zapojeny i národní parlamenty (podílem na formování reformních rozpočtových plánů národních vlád). Obecně EP předpokládá, že EU bude i nadále pracovat na již předložených legislativních návrzích, ovšem do budoucna se bude podle jeho názoru muset změnit i primární právo a vytvořit mj. i „pakt o sociálních investicích“ (ke zohlednění sociálních otázek v dobách hospodářské recese; srov. také zprávu Danuty Jazlowiecké; Komise by měla jeho návrh předložit v únoru 2013;). Dalšími změnami by mělo být např. zavedení tzv. vlastních příjmů EU (nekontrolovaných členskými státy), posílená spolupráce v oblasti daní, pokud se na kooperaci neshodnou všechny členské státy, či plná integrace ESM a tzv. fiskálního (kom)paktu do základacích smluv EU včetně možnosti vydávat unijní dluhopisy (tzv. eurobondy). Přijatý text by měl sloužit jako podklad pro zprávu předsedy Komise, Rady, EP, ECB a euroskupiny, jež by měla vzniknout do Evropské rady v prosinci 2012 (v návaznosti na jednání summitu ve dnech 18.–19. 10. 2012).

EP schválil návrh týkající se možnosti kandidovat do EP v jiném členském státě

EP na plenárním zasedání 20. 11. 2012 schválil návrh EK, který má usnadňovat občanům žijícím v jiném členském státě kandidovat za tento stát do EP ve volbách 2014. EK chce tímto způsobem propagovat a usnadňovat účast ve volbách do EP, problémem ale zůstává, že o tyto volby mají mizivý zájem především voliči, což tato úprava neřeší (i když EK si od ní paradoxně slibuje i zvýšení popularity voleb do EP mezi samotnými voliči). Právo kandidovat ve volbách do EP v kterémkoli členském státě EU zakotvuje pro občany EU primární právo již od dob Maastrichtské smlouvy. Konkrétní postupy pro využívání tohoto práva upravuje směrnice č. 93/109. EU navrhla její novelizaci v roce 2006, jednání však byla v roce 2008 odložena a znovu zahájena až v roce 2011. Konkrétně se jedná o to, aby se kandidát žijící v jiném členském státě nemusel vracet do státu, jehož je občanem, pro získání potvrzení, že není zbaven práva být volen. Kandidát by proto v příslušném státě, v němž žije a kandiduje, nyní podával pouze čestné prohlášení s tím, že důkazní břemeno bude právě na volebním orgánu příslušného členského státu (tedy toho, v němž kandidát bydlí). Po hlasování EP by měla návrh ještě schválit Rada.

Podle usnesení EP mají mít volby větší vliv na složení EK

Na listopadovém plenárním zasedání bylo přijato ještě jedno usnesení, v němž se EP vyjadřoval k vol-

bám. Usnesení z 22. 11. 2012 vyzývá k tomu, aby evropské politické strany měly v příštích volbách do EP, tedy ve volbách v roce 2014, povinnost navrhnout svého kandidáta na funkci předsedy EK, který by měl následně před volbami vést cosi na způsob klasické politické kampaně. Členové EK by také měli být podle EP jmenováni pokud možno v co největším počtu z řad členů nově zvoleného EP. V pozadí je snaha připodobnit procesy voleb do EP a sestavování EK procesům probíhajícím na úrovni států, kde je vláda sestavována na základě výsledků parlamentních voleb. Současně ale nemá být zcela vytlačena dosavadní praxe jmenování členů EK národními vládami: EP je v usnesení vyzval k tomu, aby v zájmu genderové korektnosti každý členský stát povinně jmenoval 2 kandidáty, ženu a muže. Volby by též měly být přesunuty z dosavadního červnového na květnový termín, aby bylo dost času připravit právě na základě výsledků voleb nominaci předsedy EK. (Osoba předsedy EK i celý sbor komisařů jsou podle platného primárního práva schvalováni EP.)

Komise versus ČR: pokračují další 2 řízení za nesplnění povinnosti

Komise proti ČR 21. 11. 2012 zahájila další kroky ve 2 řízeních za údajné nesplnění povinnosti. První (v podobě doplňujícího odůvodněného stanoviska) se týká českého požadavku na státní příslušnost notářů. Podle Komise Soudní dvůr EU již v květnu 2011 rozhodl, že daný požadavek je v rozporu se zásadou svobody usazování a že na činnost notáře se nevztahuje výjimka stanovená čl. 51 Smlouvy o fungování EU týkající se činností, které jsou spjaty s výkonem veřejné moci. ČR (spolu s Lotyšskem) tvrdí, že se na ni uvedená výjimka vztahuje, protože její notáři mají soudní pravomoc. Druhé řízení (rovněž ve fázi odůvodněného stanoviska) se týká nesouladu českého práva se směrnicí č. 2006/21 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu. ČR měla směrnicí o odpadech z těžebního průmyslu provést do svého vnitrostátního práva k 1. 5. 2008, a protože tak podle Komise neučinila, byla jí v květnu 2012 zaslána výzva. V obou případech má ČR do 2 měsíců podat vysvětlení. V opačném případě Komise hrozí předložením věcí k Soudnímu dvoru EU.

EK vydala druhou zprávu o fungování schengenského systému

EK vydala 23. 11. 2012 druhou zprávu o fungování schengenského systému. Hodnotící zprávy jsou na základě sdělení ze září 2011 vydávány dvakrát ročně, tato pokrývá období od 1. 5. 2012 do 31. 10. 2012 a zaměřuje se především na situaci na vnějších hranicích EU, na aplikaci pravidel schengenského

systému a na fungování vízového informačního systému (VIS). EK se dlouhodobě pokouší prosadit také 2 legislativní návrhy z roku 2011 zavádějící na úrovni EU důkladnější monitorovací systém pro uplatňování pravidel schengenského systému; aby mechanismus zavedení dočasných kontrol na vnitřních hranicích v případě vážného ohrožení veřejného pořádku či vnitřní bezpečnosti byl používán skutečně jen ve výjimečných situacích a aby tento mechanismus pokud možno zůstal pod kontrolou EU. Zpráva dále konstatovala až 44% pokles počtu případů nelegálního překročení vnější hranice EU za sledované období roku 2012 oproti stejnému období roku 2011. Neplatí to ale pro problematickou pozemní hranici mezi Řeckem a Tureckem, kde byl naopak zaznamenán více než 50% nárůst těchto incidentů. V průběhu sledovaného období zavedly 2 členské státy, Španělsko a Polsko, dočasné kontroly na vnitřních hranicích, v obou případech to však souviselo s mimořádnými událostmi (zasedání ECB a mistrovství Evropy ve fotbale). V případě ČR Komise ověřovala fungování policejní spolupráce s Polskem, Maďarskem a SR, nebyly ale prokázány takové nedostatky, jež by vyžadovaly intervenci EK.

Komise zlepšuje EURES

Komise 26. 11. 2012 přijala rozhodnutí měnící způsob fungování evropského portálu pracovní mobility EURES, přes nějž ročně nachází práci v EU cca 50 tis. lidí. EURES funguje od roku 1993 v EU a v Norsku, Lichtenštejnsku, Švýcarsku a na Islandu. Formálně došlo ke změně rozhodnutí č. 2003/8 provádějícího nařízení č. 492/2011. EURES by se měl více zaměřit na mladé, kteří mají větší tendenci k mobilitě (dnes pracuje v jiné než domovské zemi jen 3,1% pracovní síly EU), a měl by se týkat i zaměstnání, která spojují práci a vzdělávání (např. učňovská příprava). Nadto by měl být portál upraven tak, aby poskytoval uživatelsky přívětivé online nástroje pro zprostředkování pracovních nabídek a poptávek (toho by mělo být dosaženo např. revizí standardů pro životopisy uchazečů o práci, aby odpovídaly požadavkům zaměstnavatelů). Komise a členské státy jsou povinny nové rozhodnutí provést do 1. 1. 2014.

Komise chce zvýšit ochranu podniků před marketingovými podvody

Komise 27. 11. 2012 (po veřejné konzultaci) předložila sdělení mající definovat strategii na ochranu malých a středních podniků a OSVČ před marketingovými podvody páchanými např. katalogovými firmami, které nabízejí zdánlivě bezplatnou aktualizaci jejich údajů ve svých katalozích, ale následně si účtují roční poplatky (v ČR se problém v letech

2007–2010 týkal cca 2 tis. subjektů; spotřebitelé jsou již analogicky chráněni směrnici č. 2005/29). Komise cílí především na posílení implementace směrnice č. 2006/114 o klamavé a srovnávací reklamě (finanční škody údajně dosahují až 5 tis. € na subjekt a rok). Každý členský stát by proto měl určit „donucovací orgán“, který bude naplňování požadavků sdělení monitorovat a bude spolupracovat s analogickými orgány v jiných členských státech EU. V roce 2013 hodlá Komise – za podpory UEAPME – sdělení kodifikovat, a proto předloží příslušný legislativní návrh.

EMPL s obtížemi projednává směrnici, která by měla „vyjasnit“ směrnici o vysílání pracovníků

Výbor EMPL 28. 11. 2011 projednával návrh zprávy Danuty Jazlowiecké týkající se „vyjasnění“ směrnice č. 96/71 o vysílání pracovníků. Revize jí samotné byla v září 2012 kvůli nesouhlasu národních parlamentů bezprecedentně pozastavena (více v příspěvku „Komise chce zvýšit ochranu pracovníků vysílaných do zahraničí“, Monitoring březen 2012, a v příspěvku „Komise bezprecedentně stahuje revizi směrnice o vysílání pracovníků, Ve zkratce..., Monitoring září 2012). Předmětem debat je zejm. institut společné a nerozdílné odpovědnosti kontraktovaných i subkontraktovaných firem za mzdy a stížnosti vyslaných pracovníků. Zatímco zpravodajka jej chce zrušit (nebo nerealisticky zavést v rámci celého vnitřního trhu), řada její levicových kolegů (plus např. Výbor regionů cílící na maximální možnou ochranu pracovníků) na něm trvá. Zpravodajka také požaduje, aby byl pro naplňování nové normy v maximální možné míře využíván systém IMI, každý členský stát spravoval dedikovanou webovou stránku a aby (v souladu s názorem Komise) byly standardizovány lhůty pro naplnění informační povinnosti mezi členskými státy dotčenými (v konkrétních případech) vysíláním pracovníků (a/nebo Komisí; běžně 14 dní, v urgentních případech 2 dny, v případě potřeby inspekce na místě 1 měsíc). EMPL by měl o zprávě hlasovat 21. 2. 2013 a plénum EP 21. 5. 2013, Rada bude návrh projednávat 6. 12. 2012, konkrétní výstup se ale nečeká.

Komise uveřejnila zelenou knihu týkající se trhu s doručováním zásilek

Komise – zejm. s odkazem na sdělení z ledna 2012 a Single Market Act II – uveřejnila 29. 11. 2012 zelenou knihu týkající se „integrovaného trhu s doručováním zásilek s cílem podpořit elektronický obchod v EU“ a zahájila veřejnou konzultaci ote-

vřenou do 15. 2. 2013. Doručování zásilek do jiného členského státu považuje za problematické údajně 57% obchodníků a 47% spotřebitelů (vadí jim zejm. vysoké ceny a nespolehlivost, poněkud více v exponovaných obdobích typu Vánoce; doručovatelé se hájí tím, že mají vysoké fixní náklady a už nyní nízké marže; Čechů nakupují přes hranice online jen 2%). Proto Komise považuje za prioritní (1) zvýšení komfortu doručování zásilek, (2) nákladově efektivnější doručování a (3) podporu interoperability doručovacích služeb.

ECON podporuje posílenou spolupráci v otázce daně z finančních transakcí.

Výbor ECON 29. 11. 2012 schválil poměrem 32:6:1 zprávu Anni Podimata, a podpořil tak zavedení posílené spolupráce v otázce daně z finančních transakcí. Komise příslušný návrh předložila v říjnu 2012 poté, co Rada nedosáhla jednomyslné shody stran původního návrhu koncipovaného ne pro 11 (resp. s Nizozemskem nejspíše již 12), ale všech 27 členských států EU (více v příspěvku „11 členských států chce zavést daň z finančních transakcí formou posílené spolupráce, Komise je pro“, Ve zkratce..., Monitoring říjen 2012). Plénum EP by mělo o zprávě (požadující mj. i to, aby členské státy souhlasily s projednáváním otázky daně z finančních transakcí nikoliv standardní konzultační procedurou, ale procedurou spolurozhodování, tedy s plným zapojením EP) hlasovat 12. nebo 13. 12. 2012. V Radě je situace komplikovanější – státy, které se stavějí proti zavedení daně, zejm. Velká Británie, Švédsko, Polsko či Malta, požadují od Komise posouzení, zda nový instrument nemůže být v nesouladu s konceptem vnitřního trhu EU, což by jim umožňovalo posílenou spolupráci zastavit.

Komise uveřejnila 7. akční program pro životní prostředí

Komise 29. 11. 2012 uveřejnila 7. akční program pro životní prostředí, jenž by měl uplatňován v letech 2014–2020 (obdobně jako připravovaná finanční perspektiva; předchozí 10letý program se ukázal být příliš dlouhý). Součástí programu je 9 prioritních cílů, přičemž mezi ty nejdůležitější Komise řadí (1) ochranu přírody a posílení ekologické stability, (2) podporu udržitelného růstu s nízkými emisemi uhlíku, který bude účinně využívat zdroje, a (3) efektivní řešení zdravotních hrozeb souvisejících s životním prostředím. Zlepšit by se mělo zejm. provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí (tj. o zcela nové legislativě Komise nehovoří). Akční program (koncipovaný jako návrh rozhodnutí) posoudí Rada a EP.

Revize směrnice o tabákových výrobcích se blíží

Komise 30. 11. 2012, 2 dny po nástupu nového komisaře Tonia Borga, který nahradil Johna Dalliho podezřelého z korupce, zahájila interní konzultaci týkající se klíčové směrnice č. 2001/37 o tabákových výrobcích. Návrh již údajně existuje od 25. 8. 2012, interní konzultace tedy byla otevřena s cca 3měsíčním zpožděním. Oficiálně by měl být text

předložen nejspíše začátkem roku 2013. Očekává jej zejm. výbor ENVI. Cigarety by prý již nemělo být možné vyrábět a prodávat ve „slim“ podobě, s filtrem evokujícím korek a/nebo s vůněmi (např. mentolu). Výrobci by neměli upozorňovat na přírodní (natural) charakter tabáku. Cigaretové krabičky by neměly mít oblé rohy, za to by se měl rozšířit prostor pro varování týkající se vedlejších účinků kouření ze 40% až na 75% plochy.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 19.–22. 11. 2012

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Wim van de Campa týkající se schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek (A7-0445/2011)	643	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	16	Strejček	18	-
Zpráva Pier Antonia Panzeri týkající se schvalování zemědělských a lesnických vozidel (A7-0446/2011)	651	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	13	Strejček	15	-
Zpráva Marianne Thyssen týkající se dokumentu „Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii“ (A7-0339/2012)	482	-	160	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	35	-
Zpráva Bogusława Sonika týkající se dopadu těžby břidlicového plynu a břidličné ropy na životní prostředí (A7-0283/2012)	562	-	86	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	43	-
Zpráva Niki Tzavela týkající se průmyslového, energetického a ostatního hlediska břidlicového plynu a ropy (A7-0284/2012)	492	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	129	-	43	-
Zpráva Marii Eleni Koppa týkající se rozšiřování EU: politiky, kritéria a strategické zájmy (A7-0274/2012)	572	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	34	-	35	-
Zpráva Arnauda Danjeana týkající se provádění společné bezpečnostní a obranné politiky (A7-0357/2012)	442	-	92	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	75	-

Zpráva Tunna Klama týkající se kybernetické bezpečnosti a ochrany (A7-0335/2012)	454	-	39	-	96	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Indreka Taranda týkající se úlohy společné bezpečnostní a obranné politiky v případě krizí souvisejících s klimatem a přírodními katastrofami (A7-0349/2012)	474	-	80	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	18	-
Zpráva João Ferreira týkající se drobného pobřežního rybolovu, řemeslného rybolovu a reformy SRP (A7-0291/2012)	474	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	45	-	13	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

VYBRANÉ STATISTICKÉ ÚDAJE EUROSTAT ZVEŘEJNĚNÉ V LISTOPADU 2012

↓ [Průmyslová produkce](#) klesla v září 2012 oproti srpnu 2012 v eurozóně o 2,5 %, v EU-27 o 2,3 %. V porovnání se stejným měsícem 2011 klesla produkce o 2,3 %, resp. 2,7 %. V ČR klesla průmyslová produkce oproti září 2011 o 2,4 %. V měsíčním srovnání v září 2012 oproti srpnu 2012 zaznamenala nárůst o 0,1 %. Meziročně zaznamenali v září 2012 pokles průmyslové produkce v 17 zemích EU, nárůst v 6. Největší pokles byl v Irsku (-12,8 %), Portugalsku (-8,8 %), Španělsku (-7 %) a Řecku (-7,5 %). Naopak největší meziroční nárůst byl na Slovensku (+ 13 %), Estonsku (+8 %) a na Litvě (+8 %).

Státy EU udělily v roce 2010 [občanství](#) 810 000 občanům. Nejvíce občanství udělila Velká Británie (195 tis.), Francie (143 tis.), Španělsko (124 tis.) a Německo (105 tis.). Nejvíce nových občanů EU pochází z Afriky (29 %, nejvíce z Maroka), Asie (23 %, nejvíce z Indie), z Evropy mimo EU (19 %, nejvíce z Turecka), Severní a Jižní Ameriky (19 %, nejvíce z Ekvádoru a Kolumbie), jiných zemí EU (9 %). V Maďarsku získala občanství převážně jedna skupina občanů, a to Rumuni (65 %), v Řecku Albánci (65 %). V ČR získalo občanství v roce 2010 nejvíce osob z Ukrajiny (36 %), Slovenska (12 %), Ruska (7 %) a Polska (6 %). Celkem občanství v roce 2010 získalo 1100 osob. Podle [Českého statistického úřadu](#) byl počet nabytých občanství následující: Ukrajinci 26 %, Slovinci 16 %, Rusi 5 %, Poláci 4 %. Celkový počet udělených občanství činil 1495.

↓ [Produkce v odvětví stavebnictví](#) v září 2012 klesla v eurozóně o 1,4 %, v EU-27 o 1,8 %. V porovnání se stejným měsícem v roce 2011 produkce poklesla o 2,6 %, v celé EU-27 o 5,8 %. V ČR činil v září 2012 pokles produkce o 1,5 %. V ročním srovnání byl v této oblasti v ČR pokles oproti září 2011 o 8,2 %.

EU-27 utratila v roce 2010 29,4 % HDP na [politiku sociální ochrany](#). V roce 2007 se tyto výdaje pohybovaly na úrovni 26,1 % HDP. Výdaje na penze, zdravotnictví a rodinu stouply o 10 %, na oblast nezaměstnanosti o třetinu. Prostředky na tuto politiku pocházely v EU-27 v roce 2010 ze 40 % z daní a z 56 % ze sociálního pojištění. Ve Francii se sociální podpora pohybovala nejvýše (33,8 % HDP), následovalo Dánsko, Nizozemsko, Německo (30,7 % HDP), Finsko, Rakousko a Švédsko (30,4 % HDP). Nejnižší podpora je v Rumunsku (17,6 % HDP) a v pobaltských zemích a na Slovensku (18,6 % HDP). V ČR se na sociální politiku vynakládalo v roce 2010 20,1 % HDP. Nejvíce prostředků se vynakládá na podporu stáří (penze aj.), a to 47,2 % z celkových nákladů.

↑ [Nezaměstnanost](#) v EU rostla i v říjnu 2012. V říjnu byla nezaměstnanost v eurozóně na úrovni 11,7 %, což je o 0,1 % více než v září 2012. V celé EU je to 10,7 %. Znamená to, že bez práce je v celé EU téměř 26 mil. obyvatel. V Rakousku je nezaměstnanost dlouhodobě nízká – v říjnu činila 4,3 %, ve Španělsku naopak 26,2 %. Zhruba každý čtvrtý je bez práce i v Řecku. Podle metodiky EU dosáhla v ČR nezaměstnanost v říjnu 7,3 %, což je sedmé nejnižší číslo z EU. Na Slovensku to bylo 14 %, což je naopak šestý nejvyšší údaj.

VEŘEJNÉ KONZULTACE V PROSINCI 2012

Popis konzultace	Oblast	Konzultace otevřena do
<u>Vyhodnocování, zda jsou léčivé přípravky, které vstupují do EU, avšak nejsou určeny k uvedení na trh EU, padělány, či nikoli</u>	Zdraví	10. 12. 2012
<u>Zjednodušení, vyjasnění a modernizace právních předpisů souvisejících s iniciativou „Jednotné evropské nebe“ (SES II +), dosažení souladu mezi předpisy SES a EASA</u>	Doprava	13. 12. 2012
<u>Návrh kritérií pro zadávání ekologických veřejných zakázek EU v oblasti zajištění infrastruktury odpadních vod</u>	Regionální politika	14. 12. 2012
<u>Průmysl založený na biotechnologiích: Směrem k partnerství veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Horizont 2020?</u>	Výzkum	14. 12. 2012
<u>Znalosti v námořní oblasti 2020: od mapování mořského dna až po předpovědi pro oceány</u>	Rybolov	15. 12. 2012
<u>Města a dopravní politika EU</u>	Doprava	17. 12. 2012
<u>Kterých 10 legislativních aktů nejvíce zatěžuje malé a střední podniky?</u>	Vnitřní trh	21. 12. 2012
<u>Evropský metrologický výzkumný program v rámci programu Horizont 2020</u>	Výzkum	23. 12. 2012
<u>Možný rámec pro obnovu a řešení problémů nebankovních finančních institucí</u>	Vnitřní trh	28. 12. 2012
<u>Přezkum stávajících právních předpisů o snížených sazbách DPH</u>	Daně	4. 1. 2013
<u>Revize doporučení o relevantních trzích</u>	Vnitřní trh	8. 1. 2013
<u>Problematika elektronické fakturace v oblasti zadávání veřejných zakázek</u>	Vnitřní trh	14. 1. 2013
<u>Zajištění trvale udržitelného rozvoje na celém světě: EU a RIO+20</u>	Životní prostředí	15. 1. 2013
<u>Logo pro internetové lékárny provozované v souladu se zákonem</u>	Veřejné zdraví	17. 1. 2013
<u>Evropská iniciativa „e-Freight“ (elektronická podpora nákladní dopravy)</u>	Doprava	17. 1. 2013
<u>Realizace evropských referenčních sítí v rámci čl. 12 směrnice č. 2011/24 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči</u>	Veřejné zdraví	24. 1. 2013
<u>Přiměřenost výrobních kapacit, kapacitní mechanismy a vnitřní trh s elektřinou</u>	Energetika	7. 2. 2013
<u>Integrovaný trh pro posílení e-komerce v EU</u>	Vnitřní trh	15. 2. 2013

Poznámky

1. Tučně jsou vyznačeny nové konzultace.
2. Označení veřejných konzultací vychází z pojmenování příslušných položek Komisí.

KALENDÁŘ NA PROSINEC 2012

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
3	4	5	6	7
Rada Eurozóna TTE	Rada ECOFIN COREPER I		Rada EMPL JHA	
EP AFET, AGRI, BUDG, CRIM, ECON, PETI, TRAN,			EP AFET, DEVE, DROI, CONT, ECON, EMPL, SEDE	
10	11	12	13	14
Rada FAC COMPETITIVENESS		Rada COREPER I	Rada Evropská rada	Rada Evropská rada
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
17	18	19	20	21
Rada ENVIRONMENT	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada ENVIRONMENT	Rada TTE	Rada COREPER I
EP AFCO, CONT, DEVE, ECON, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, REGI, TRAN	EP AFCO, BUDG, CONT, CULT, DEVE, ECON, EMPL, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, REGI, TRAN			

SEZNAM ZKRATEK

ABS	Antilock Brake System (protiblokovací systém brzd)
ACEA	European Automobile Manufacturers Association (Evropská asociace výrobců automobilů)
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators (Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů)
AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CBS	combined brake systém (kombinovaný brzdový systém)
CCBE	Conseil des barreaux européens (Rada evropských advokátních komor)
CEF	Connecting Europe Facility (Nástroj pro propojení Evropy)
CO ₂	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
CRA	Credit Rating Agency (ratingová agentura)
CSF	Common Strategic Framework (společný strategický rámec)
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
EIT	Evropský institut inovací a technologie
EK	Evropská komise
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPP	Group of the European People's Party (Christian Democrats) (Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů))
ER	Evropská rada
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ERV	Evropská rada pro výzkum
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
ESF	Evropský sociální fond
ESM	European Stability Mechanism (Evropský stabilizační mechanismus)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)

ETC	European Territorial Cooperation (evropská teritoriální spolupráce)
ETF	European Transport Workers' Federation (Evropská federace pracovníků v dopravě)
EU	Evropská unie
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMA	Federation of European Motorcyclists' Associations (Federace evropských sdružení motocyklistů)
FP	finanční perspektiva
FTT	financial transaction tax (daň z finančních transakcí)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
HDP	hrubý domácí produkt
HFC	hydrofluorocarbons (částečně fluorované uhlovodíky)
HMU	hospodářská a měnová unie
HND	hrubý národní důchod
ICAO	International Civil Aviation Organization (Mezinárodní organizace pro civilní letectví)
ICT	Information and Communication Technologies (informační a komunikační technologie)
IEA	International Energy Agency (Mezinárodní energetická agentura)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
KIDs	Key Information Documents (sdělení klíčových informací)
kW	kilowatt
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
LNG	Liquefied Natural Gas (zkapalněný zemní plyn)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OBD	on-board diagnostics (palubní diagnostika)
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZE	obnovitelné zdroje energie
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PRIPs	Packaged Retail Investment Products (strukturované retailové investiční produkty)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
RPSN	roční procentní sazba nákladů
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SEPA	Single Euro Payments Area (jednotná oblast pro platby v eurech)
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SKIPCP	subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů
SSM	Single Supervisory Mechanism (jednotný mechanismus dohledu)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
VIS	Visa Information System (vízový informační systém)

SLOVNÍČEK

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

britský rabat

Sleva z odvodů do rozpočtu EU pro Velkou Británii. Velká Británie ji získala na základě výsledku summitu ve Fontainebleau v roce 1984 v důsledku narůstajícího příspěvku do rozpočtu, který byl v té době neadekvátní výši britského hrubého domácího produktu. Výsledkem summitu ve Fontainebleau byla dohoda, která zajišťuje návrat 66 % britského příspěvku zpět ve formě strukturální pomoci.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Frontex

Akronym francouzského „frontières extérieures“ (vnější hranice) používaný k označení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU. Agentura byla zřízena na základě nařízení Rady z roku 2004, její sídlo je ve Varšavě. Hlavním úkolem je koordinace akcí členských států při provádění opatření EU za účelem kontroly vnějších hranic. Má napomáhat členským státům při odborné přípravě pohraniční stráže, provádí analýzu rizik, zabývá se výzkumem a má poskytovat technickou pomoc.

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Též konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsanych parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62 %) (viz také „Rada“).

Maastrichtská smlouva

Smlouva o EU podepsaná 7. 2. 1992 v Maastrichtu. V platnost vstoupila 1. 11. 1993. Založila EU a vytvořila pilířovou strukturu složenou z prvního (komunitárního) pilíře, zahrnujícího Evropské společenství, a dvou mezivládních pilířů, Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a spolupráce členských států v oblasti justice a vnitra (viz také „primární právo“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jedno-

myslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

systém obchodování s emisními povolenkami

Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

unbundling

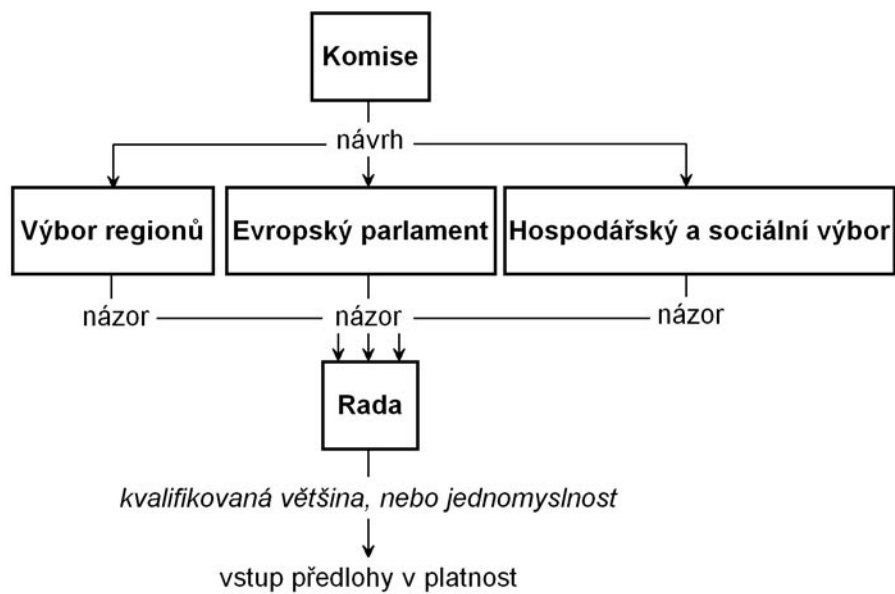
Termín, jež lze přeložit jako „rozdělení“. V souvislosti s liberalizací energetických trhů je často používán pojem „vlastnický unbundling“ či „právní unbundling“, jenž označuje právní oddělení produkce od distribuce a obchodu s energetickými zdroji.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jenž má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

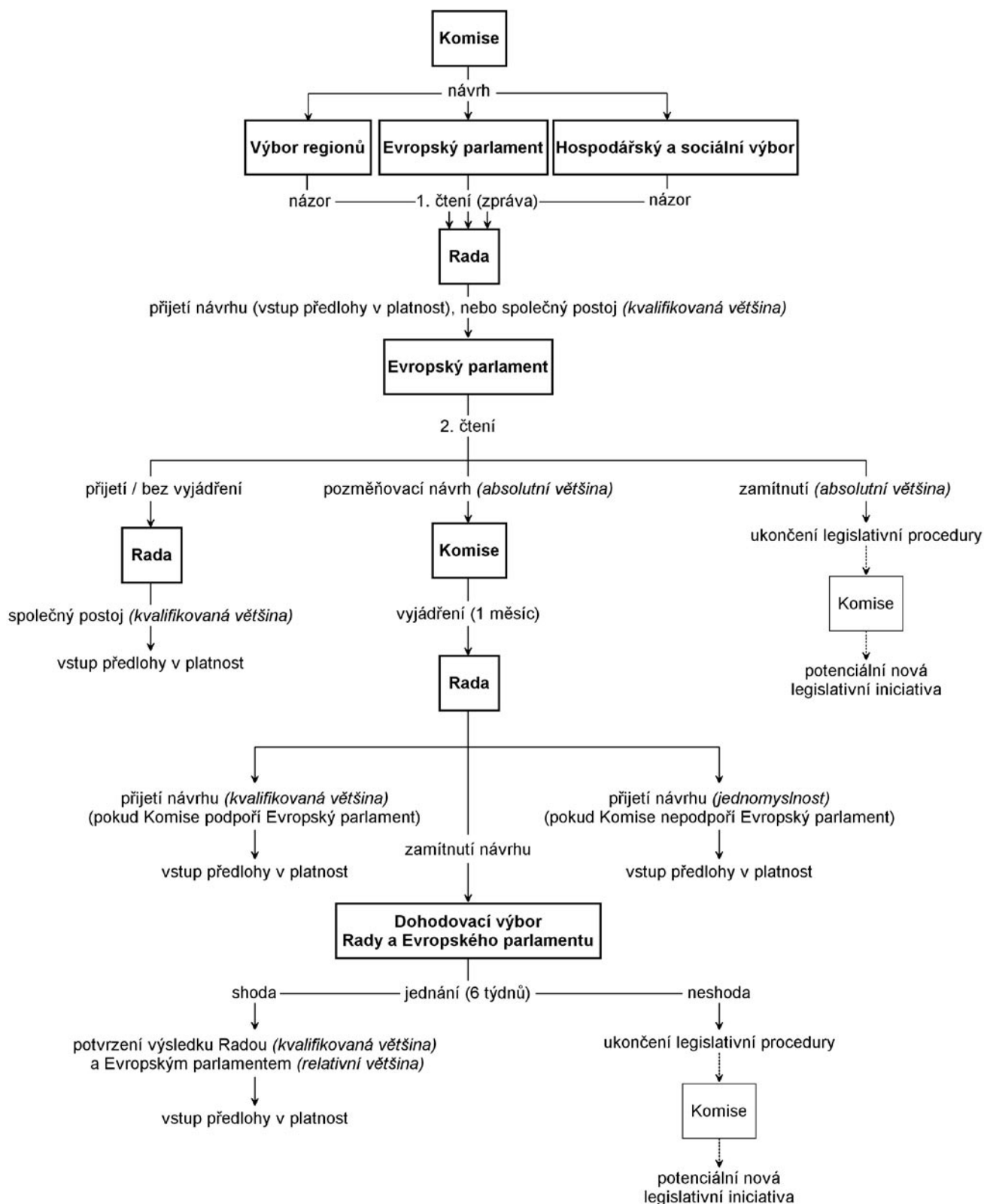
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.